

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ШУМАРСТВА

Шуме Републике Српске

а.д. СОКОЛАЦ

**ЈПШ
„ШУМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“
ШГ „ПАНОС“ ВИШЕГРАД**

**ШУМСКОПРИВРЕДНА ОСНОВА
ЗА ВИШЕГРАДСКО ШУМСКОПРИВРЕДНО ПОДРУЧЈЕ
(важност од 01.01.2015. до 31.12.2024. године)**

I.	УВОДНИ ДИО	4
1.	РАЗЛОЗИ ЗА ИЗРАДУ ШУМСКОПРИВРЕДНЕ ОСНОВЕ	4
2.	ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШУМСКОПРИВРЕДНОГ ПОДРУЧЈА	5
	Географски положај шумскопривредног подручја.....	5
	Границе шумскопривредног подручја	5
	Имовинско - правно стање шумскопривредног подручја	6
	Биолошке, климатске, орографске, геолошке и педолошке карактеристике шумскопривредног подручја.....	6
	Општекорисне функције	10
	Угроженост шума од биљних болести, штеточина, имисије штетних гасова и шумских пожара.....	11
	Организација управљања у шумарству	12
	Број и структура запослених у шумарству	12
	Економски и саобраћајни услови	12
	Развијеност осталих индустријских капацитета и пољопривреда.....	13
3.	ПОСЕБНА ОГРАНИЧЕЊА У ГАЗДОВАЊУ НА ДИЈЕЛОВИМА ШУМСКОПРИВРЕДНОГ ПОДРУЧЈА	14
II.	СТАЊЕ ШУМА У ДОБА УРЕЂИВАЊА	18
	Површине ширих категорија шума по општинама	18
	ПОВРШИНЕ ШУМА И НЕОБРАСЛОГ ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА У ДОБА УРЕЂИВАЊА (МИНИРАНЕ ПОВРШИНЕ)	19
	Површине ширих категорије шума по привредним јединицама	19
	Површине ширих категорија шума по општинама (Н-неминирано и М-минирано)	20
3.	ПРЕГЛЕД ОСТАЛИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА	21
3.1.	Дрвна залиха, запремински прираст и остали таксациони елементи по ширим категоријама шума	21
	Шира категорија високе шуме са природном обновом	21
	Шира категорија високих деградираних шума	22
	Шира категорија шумских култура	24
	Шира категорија изданачких шума	26
	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање	27
3.2.	Дрвна залиха, запремински прираст и остали таксациони елементи по општинама ..	28
3.3.	Стање шумских комуникација и степен отворености шумскопривредног подручја	48

III. ПЛАНОВИ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА ЗА НАРЕДНИ УРЕЂАЈНИ ПЕРИОД	49
ПЛАН КОЛИЧИНЕ И ДИНАМИКЕ СЈЕЧА	49
План сјеча по ширим категоријама шума	49
Обим сјеча у високим шумама са природном обновом по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету	50
Обим сјеча у високим деградираним шумама по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету.....	51
Обим сјеча у шумским културама по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету	52
Обим сјеча у изданацким шумама по врстама дрвећа, и дебљинској структури	53
План сјеча по општинама	54
 ПЛАН ИСКОРИШЋАВАЊА ШУМА	 57
План искоришћавања шумских дрвних сортимената	57
Производња шумских дрвних сортимената по категоријама шума за ШПП	58
Производња шумских дрвних сортимената по категоријама шума за општине	59
План коришћења осталих шумских производа.....	62
Потенцијалне могућности коришћења љековитог биља	63
Корисне врсте гљива и њихове производне могућности	64
 ПЛАН ШУМСКОУЗГОЈНИХ РАДОВА	 64
Врста шумскоузгојних радова	65
Обим шумскоузгојних радова	66
План шумскоузгојних радова за ШПП	66
 ПЛАН ЗАШТИТЕ ШУМА	 67
Врсте шумских штета и мјере заштите.....	67
Заштита шума од штетног дјеловања човјека.....	67
Заштита шума од стоке и дивљачи.....	68
Заштита шума од инсеката и биљних болести.....	68
Заштита шума од елементарних непогода	69
Заштита шума од шумских пожара.....	69
 ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА	 70
План изградње нових и реконструкцију постојећих шумских камоионских путева	71
План набавке механизације и друге опреме инвастиционог карактера	71

I. УВОДНИ ДИО

1. РАЗЛОЗИ ЗА ИЗРАДУ ШУМСКОПРИВРЕДНЕ ОСНОВЕ

Шума, као биогеоценоза, врло је сложен природни систем (екосистем), настао у дуготрајном процесу заједничког дјеловања биљног и животињског свијета у одређеним условима средине.

Шума и шумска земљишта задовољавају низ функција:

- а) привредна (економска) функција која подразумијева производњу дрвета и других шумских производа, укључујући и ловну дивљач ради остваривања прихода и
- б) општекорисне функције шума у које спадају:
  - еколошке функције шума, које подразумијевају очување биодиверзитета и заштиту земљишта, вода и климе, укључујући и позитивну улогу у везивању угљеника из атмосфере, односно производњи кисеоника и
  - социјалне функције шума које подразумијевају рекреацију, туризам, естетску улогу шума, повољан утицај на здравље људи, образовање, истраживање, одбрану земље и заштиту грађевина и инфраструктуре.

Према утврђеним функцијама и мјерама газдовања, шуме могу бити:

- а) привредне шуме, које поред очувања општекорисних функција шума првенствено служе обезбјеђивању шумских производа и услуга,
- б) заштитне шуме, које првенствено служе заштити земљишта и вода, насеља, инфраструктурних и других објеката и остале имовине и
- в) шуме посебних намјена којима се обезбјеђује:
  - заштита биолошке разноврсности и осталих природних вриједности шума,
  - заштита генофонда, производња шумског сјемена и садног материјала,
  - образовна, научноистраживачка, културно-историјска и естетска функција и
  - здравствено-рекреативна и туристичка функција.

Чланом 17. став 1. Закона о шумама, („Службени гласник Републике Српске, бр. 75/08 и 60/13), прописано је да се шумама газдује на основу шумскопривредне основе и извођачких пројеката. Ставом 2. истог члана „Основа је план за дугорочно газдовање шумама у коме мора бити утврђена еколошка, привредна и социолошка подлога за биолошко побољшање шумских ресурса и остваривање општег интереса у складу са стратегијом развоја шумарства и шумарским програмом Републике“.

Шумскопривредном основом одређују се основне смјернице и циљеви газдовања шумама, мјере за унапређивање стања шума, очување и јачање општекорисних функција шума и заштита шума. Она садржи приказ стања шума, као и врсту и обим радова у току уређајног периода од 10 година.

Одлуком Владе Републике Српске о формирању шумскопривредних подручја у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 101/05, 10/07 и 107/12) формирано је „Вишеградско“ ШПП, чији је корисник Шумско газдинство „Панос“ са сједиштем у Вишеграду и шумском управом у Рудом. Садашње Вишеградско ШПП настало је спајењем бившег Руђанског и бившег Вишеградског ШПП-а. Претходне шумскопривредне основе имале су рок важења од 01.01.2004. до 31.12.2013. До израде нове шумскопривредне основе, шумска газдинства на основу Одлуке о формирању шумскопривредних подручја примјењиваће одреднице постојећих шумскопривредних основа („Службени гласник Републике Српске“, број 41/10). Нова шумскопривредна основа има рок важења од 01.01.2015. до 31.12.2024 . године.

2. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШУМСКОПРИВРЕДНОГ ПОДРУЧЈА

Географски положај шумскопривредног подручја

Одлуком Владе Републике Српске о формирању шумскопривредних подручја у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 101/05, 10/07 и 107/12) формирано је „Вишеградско“ ШПП, чији је корисник Шумско газдинство „Панос“ са сједиштем у Вишеграду. ШПП „Вишеградско“ налази се у источном дијелу Републике Српске, односно Босне и Херцеговине. Са сјеверне стране, подручје граничи са ШПП Доњедринско, са западне стране ШПП Рогатичко, са јужне и источне стране Републиком Србијом а са југозападне стране са ШПП Чајничко. Подручје на коме газдује ШГ „Панос“ се простире на територији општина Вишеград, Рудо и Чајничке. Због поједностављивања обраде података и рада шумарске оперативе, дио 76 одјељења ПЈ „Сјемећ“, који је раније вођен у општини Рогатица, у овој инвентури је припојен општини Вишеград.

Границе шумскопривредног подручја

Граница подручја почиње од ријеке Дрине гдје се улива Бруснички поток изнад коте 676 зване Виноште и републичке границе, иде југоисточно потоком, пратећи републичку границу, излази на Штулу. Граница даље иде страном југоисточно на Дуги до и даље преко увале и излази поред коте 1519. Граница продужава јужно на мјесто звано Дикава и излази на коту 1473 одакле се спушта низ гребен звани Јањач и даље иде југоисточно на коту 912, одакле савија јужно и излази на коту 1214-Бојиште. Граница скреће југоисточно преко мјеста Запоље и излази на коту 1170 В. Вис. Граница даље иде страном и силази у поток и савија јужно на коту 1142 и скреће благо у десно југоисточно преко Црвених стијена и коте 976 и излази на коту 1174 звану Бијеле липе, затим продужава јужно изнад мјеста Столац и коту 1199, одакле савија источно и излази на коте 1086, 1116 до Спасојевића гдје савија југоисточно на коту 1180 звану Загвозница спушта се низ гребен поред извора Марковац, до коте 1051 одакле скреће источно на коту 1008 звану Липа и даље продужава гребеном на коту 830 звану Градина, затим на коту 561 и пресеца пут Вардиште-Вишеград одакле се спушта јужно увалом и од мјеста Присоје пење се на коту 587. Граница скреће југоисточно страном преко мјеста Гуманци, даље савија јужно преко брда Горовуч и пресеца пругу поред железничке станице Јабланица са лијеве стране на око 300 метара одакле излази јужно на коту 1078 звану Оштрељ. Продужава даље пресеца увале и преко мјеста Амбарине, јужно иде на коту 1053-Караула и излази на коту 1047 звану Бијела глава. Граница иде даље јужно страном и излази на коту 921 звану Шанац, даље силази јужно у ријеку Увац, одакле савија сјеверно око 300 метара ријеком Увац и иде даље водотоком ријеке Увац јужно и пресеца пут Прибој-Рудо, даље иде до ушћа у Лим, кота 381, па ријеком Лим око 1800 m гдје напушта Лим, и савија југозападно излази на коту 920 Град и продужава истим правцем преко брда Бић и излази поред коте 1386 звану Голет одакле силази и преко увале гребеном на коту 1365 звану Голи врх, даље гребеном западно силази на коту 1204 Вучина. Граница истим смјером силази страном и низ брдо Варда силази у кривину пута одакле нагло савија јужно поред коте 392 и мјеста Ваган иде путем на коту 393 и мјеста Саставци и преко потока Љутина наставља јужно, пресеца пут и иде на коте 557 и 700 –Шљивовица гдје нагло савија сјеверно, пресеца пут и скреће сјеверозападно потоком Скакавац до стијена, одакле скреће сјеверно према мјесту Батковићи и Ступови преко коте 772-Борјанице скреће западно, преко гребена и увале иде према коти 696 Берушица гдје 400 метара прије коте скреће десно, сјеверно и потоком Лукавичким силази на пут и ријеку Лим. Граница даље иде сјеверозападно водотоком ријеке Лима све до моста за град Рудо, гдје напушта ријеку, одакле нагло скреће јужно и страном излази на коту 703-Градина. Затим благо скреће југозападно страном излази на коту 906. звану Цер, затим на коту 1280 звану В. Тмор одакле савија западно преко гребена Гајеве планине и коте 1174, благо савија сјеверозападно на коту 1094 гдје нагло савија јужно око 300 метара пресеца поток Сапоне, и југозападно иде на коту 1099, гдје напушта републичку границу и савија сјеверозападно према мјесту Радовићи и излази на коту 1059-Вис

и поред извора Змајева вода излази на коту 1152 Столац и поред мјеста Зубањ скреће западно и иде према коти 791 Љутачка коса. Гребеном истим смјером излази на коту 1360 звану Градина, затим иде на тригонометар 1491 звану Јаворово брдо и западно силази у Сућеска поток. Граница савија сјеверно и иде на коту 1332-Велики палеж. Гребеном силази на коте 1132 (Вучје јаме), 1147 (Косе) и на око 400 метара од коте 1147 савија сјевероисточно на коту 1132 звану Вранограк, затим истим смјером иде на коту 1064 звану Мазурица. Граница даље савија сјеверно на мјесто Трбосиле и поред гробља са десне стране продужава истим смјером и на око 500 метара од мјеста Трбосиле савија сјеверозападно и силази у ријеку Дрину око мјеста Соколица, (кота 620), одакле иде сјеверно водотоком ријеке Дрине до мјеста Међеђа гдје скреће сјеверозападно и пролази кроз мјесто Катовићи, одакле продужава истим правцем, поред Ђедовића воде, Средње воде, потоком Скакавица до мјеста Бурсићи, одакле благо савија сјевероисточно поред Кониног чаира излази на коту 1371-Јасикови и преко Личког поља излази на коту 1496 звану Ивица, одакле благо савија сјеверно и излази на пут и коте 1219, 1250 даље иде путем до Богаза, пресјеца пут и савија лијево на коту 1306 одакле продужава сјеверно на извор Бунар и поред коте 1205 савија сјевероисточно и иде поред извор Мркоњица и истим смјером на коту 506 одакле силази сјеверно у Перучачко језеро (Дрина) и на коту 301 код мјеста Милошевићи. Граница иде водотоком Дрине поред коте 470 и мјеста Слап долази на коту 291 одакле савија источно и даље током Дрине поред кота 291 и изнад коте 676 зване Виноште до ушћа Брусничког потока у Дрину одакле је и почео опис границе ШПП „Вишеградско,, подручје.

Имовинско - правно стање шумскопривредног подручја

Шумскопривредно подручје „Вишеградско“ испресјецано је приватним посједима што умногоме отежава газдовање, односно веома је отежано рјешавање имовинско-правних процеса и дефинисање линије посједа.

На подручју ШГ „Панос“, на рјешавању имовинско-правних прилика је рађено, али је још увијек остало неријешено 2.600,27 ha узурпација. Највећи проблем са узурпираним шумама и шумским земљиштем је у општини Рудо (2.405,95 ha). Потребно је да Шумско газдинство „Панос“ и надлежни органи општина у сарадњи са Републичком управом за геодетске и имовинско - правне послове утврди границе посједа и устроји регистар узурпација. Проблеме узурпација потребно је рјешавати у складу са Законом о узурпацијама („Службени гласник Републике Српске”, 70/06), Законом о шумама и Законом о стварним правима („Службени гласник Републике Српске”, број 124/08 и 58/09 и 95/11).

Биолошке, климатске, орографске, геолошке и педолошке карактеристике шумскопривредног подручја

Биолошке карактеристике

Анализе шумске вегетације у Босни и Херцеговини после другог свјетског рата темеље се на фундаменталним основама познавања вегетације истраженим од стране Фабијанића и сар. (1967), Бурлице и Фабијанића (1969), Ђирића и сар. (1961) и др. Према Еколошко - вегетацијској рејонизацији Босне и Херцеговине (Стефановић, В. и сар. 1983), подручје ШГ „Панос“ припада Прелазно илирско-мезијској области, Вишеградски рејон. Због изузетно хетерогених станишних прилика заступљене су различите шумске фитоценозе. Реална шумска вегетација заступљена је са шумама: китњака и обичног граба (*Quercus-carpinetum*) са којима алтернирају шуме букве (*Fagetum montanum*) на повољнијим положајима, а на орографско изложенијим шуме китњака (*Quercetum petraea montanum*), мозаичног распореда налазимо базифилне шуме борова (*Erico – Pinetum nigrae serpentanicum*, *Erico – Pinetum nigrae - silvestris serpentanicum*), базифилне шуме храста китњака (*Erico – Quercetum petraea*) и шуме букве и јеле

са смрчком (*Abieti – Fagetum serpentinicum*). Карактеристика подручја је појављивање смрче на перидотитско – серпентинским земљиштима, у хладнијим и вишим положајима.

Посебан значај имају заједнице Панчићеве оморике (*Picetum omorikae*), које су регистроване као шуме посебне намјене (дио је сјеменски објекат).

Климатске карактеристике

Подручје на коме газдује ШГ „Панос“, налази у појасу умјерено-континенталне климе. Изражена су сва четири годишња доба, а одликује се дугим и топлим љетима и хладним зимама. Количина падавина опада од запада према истоку, вјетрови су ријетки а најчешће пушу са сјевера и сјеверозапада.

Температура ваздуха

Просјечне годишње температура ваздуха за подручје Вишеграда износе од 9,8 до 11,2 °С. Најтоплији мјесец је јули са просјечном температуром од 20,4° С, а најхладнији мјесец је јануар са просјеком од -1,1°С. Високе температуре ваздуха јављају се у јуну, јулу и августу (љетна сезона), када просјечна температура износи 19,6°С. Вегетациони период (ВП) се карактерише средњом температуром ваздуха од 17,0°С. Дани када се јављају ниске температуре ваздуха (мање од 0° С) су опасни за биљке, јер може доћи до смрзавања воде у ћелијама. Највећи број мразних дана је зими, и то у мјесецу јануару (6.6 дана). Посљедњи прољећни мразеви забиљежени су у мјесецу марту, а први јесењи мразеви јављају се тек у мјесецу новембру.

Табела 1. Просјечне мјесечне вриједности температуре ваздуха за период (1961-1990 г.) (°С)

ШПП	мјесец											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
вриједности	-1.1	2.1	6.5	11.1	15.7	18.5	20.4	20.0	16.6	11.1	5.3	0.6

Падавине

Из података приказаних у табели 2. уочљиво је да током године нема сушних раздобља. Падавине су заступљене тако да се најмање количине јављају зими и то у фебруару (56 mm), док су падавинама најбогатији мјесец мај, јуни и јули (92, 113 и 93 mm), што је од великог значаја за раст и развој биљака и успјешно природно обнављање шума. Просјечна годишња вриједност падавина износи 902 милиметра. Прољеће и љето су најбогатији падавинама, јер на ова два периода отпада 56.5 % од укупне количине годишњих падавина. У јесењем периоду падне у просјеку 24.1 % од годишње суме падавина, а на зиму као најсиромашнију у падавинама свега 19.3 %. У вегетационом периоду падне 509 mm падавина, односно 56.4 % годишње количине падавина.

Табела 2. Просјечне вриједности количине падавина (mm)

ШПП	мјесец											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
вриједности	49	42	41	57	72	81	79	63	59	60	74	60

Повољан распоред падавина, а нарочито чињеница да половина од укупне количине отпада на период април - август, чине да на подручју имамо добре услове за биолошку производњу природно обнављање и развој шума.

Из претходних података долазимо до закључка да ниједан мјесец у години нема мањка влаге. Биљни организми који чине шумску вегетацију на подручју источне Босне, односно Републике

Српске у већини случајева не оскудјева водом, изузев ако није у питању јужна експозиција гдје је осунчавање дуготрајно, па се велике количине влаге брзо губе из земљишта.

Сњегни покривач у марту и априлу, када су просјечне температуре ваздуха веће од 0° С, у комплексном дјеловању са другим климатским факторима, може довести до стварања тешког и влажног снијега. Такав снијег може узроковати негативне појаве за шумско дрвеће које се испољава у виду китина, сњеголома и сњегоизвала.

Закључак о клими

Шуме шумскопривредног подручја налазе се у средогорју и нижим планинским предјелима сјевероисточне Босне. Овдје влада *умјерено континентална клима* са релативно оштрим зимама и умјерено топлим љетима. Количине падавина су знатне, најчешће падају у облику кише, мада су и снијежне падавине заступљене у зимском дијелу године. Од посебног је значаја чињеница да се знатне количине падавина јављају у вегетационом периоду што има позитивног одраза за развој шумске вегетације (Милосављевић, М. 1963).

Клима серпентинског дијела подручја је доста уједначена, с обзиром да се босанска серпентинска зона пружа паралелно с високим планинама, па је уплив мора и копна прилично једнако изражен, мада су израженији елементи континенталне климе.

Подручје се одликује средње хумидном, благом климом у току године, а у току вегетационог периода субхумидном влажном, са осредњом плувиметријском ерозијом. То је клима која је веома повољна за биљни свијет у цјелини, па према томе и за шумску вегетацију на овом дијелу Републике Српске.

Орографске карактеристике

Вишеградско шумскопривредно подручје је саставни дио Прелазно Илирско-Мезијске области, Горње Дринског подручја, Вишеградско грејона (највећи дио подручја) и Чајничко-мештровачки рејон (мали дио). Оно захвата просторе, на југу од ушћа ријеке Лим у Дрину до ушћа Брусничког потока на сјеверу, обухватајући масиве Великог Столца (1675 m) и Јањца (1473 m) на сјеверу, затим Гостиље (1304 m), Паноса (980 m) и Загвознице (1180 m) на истоку те Орлине (972 m), Суве горе (1106 m), Ревање (1213 m) и Бујака (1221 m) на југу, да би дио подручја захватио и лијеву страну слива Дрине којег чине дијелови Сјемећа са Столцем (1435 m) и Дебелим Брдом (1341 m). Релјефски гледано припада брдско планинском појасу, од 290 до 1475 m надморске висине (Велики Столац).

Са источне и јужне стране, Вишеградско шумскопривредно подручје цијелом дужином, граничи са Србијом. Са запада свом својом дужином граничи са Рогатичким шумскопривредним подручјем, гдје граница на сјеверној страни иде Перућачким језером, а затим напушта Перућачко језеро (Дрина) и спушта се ка истоку гдје граничи са Србијом и уједно затвара ово шумскопривредно подручје.

Хидрогеолошке карактеристике терена зависе од природе стијена које га чине. Кречњачке предјеле одликује карстна хидрологија са свим својим крашким феноменима (вртаче, шкрапе, јаме и др.) као последица карстификације, дубинског процеса хемијског растварања кречњака (дубинска ерозија). Основна обиљежја кречњачких терена је одсуство свих водних токова. Извори су ријетки или их нема. Ако се појаве, онда су то додири са силикатним супстатима.

Површинска хидрографска мрежа карактерише силикатна и силикатно-карбонатна подручја. Чине је многи стални и повремени потоци и поточићи, као и ријеке и рјечице. Извори су редовна појава, с тим што немају већу снагу у односу на кречњачка. Из кречњачких стијана врела су већ ријеке. Површински водни токови (ријеке, потоци) овог подручја су дио слива ријеке Дрине. Главна притока је Рзав са Бијелим и Црним Рзавом, те Добринском ријеком, Крчом и Провалијским потоком. Са десне стране, од већих потока Дрине прима Крушевицу, Бању и Ријеку, а са лијеве Јабланицу. Ријека Лим се у мјесту Бродар улијева у Дрину, која је већ на овом мјесту Вишеградско језеро, дио Перућачког језера. Од доњег тока ријеке Лим па према југозападу до мјеста Устибар протеже се Чајничко-мештровачки рејон. Карактерише га брдско-

планински рељеф са тријаским кречњацима и терцијерним седиментима, на коме налазимо комбинације калкомеланосола и калкокамбисола. У кањонима су заступљене, често мозаично распоређене, термофилне фитоценозе црног бора (*Pinetum-illyricum calcicolum*) и црног граба (*Orno-ostryetum*).

Геолошке карактеристике

Улога геолошке подлоге у педогенози је огромна. Подлога је извор минералног дијела земљишта, која у просјеку сачињава преко 90 % земљишне масе. Особине геолошке подлоге, услови разлагања, и хемијски састав, веома много утичу на еволуцију земљишта и његову производну вриједност.

Различитост геолошких подлога је основно обиљежје Вишеградског шумско-привредног подручја. Неколико стијена има значајније распрострањење од којих су на првом мјесту кречњаци, затим флишни и кисело силикатни седименти, перидотити, дијабази са спилитима, габри са трактолитима и амфиболитима.

Компактне масе кречњака представљају карбонате калцијума и магнезијума са врло мало нераствореног силикатног остатка. Кречњак је порозан и лако пропушта воду, тј. не може да је задржи па су терени са кречњаком као геолошком подлогом веома аридни. Процес стварања земљишта је веома дуг, јер настаје хемијским путем, након разградње карбоната. Ријетка је појава сахароидних доломита, које су специфичне карбонатне стијене. Ове стијене се лагано троше, дајући доломитну пржину, а материјал је погодан за образовање земљишта, гдје активни површински дио није дубок, у односу на физиолошки активни профил, који је обично врло дубок, а изграђен је од доломитног пијеска. Такав пјесковити доломитни супстрат је прије свега врло пропустљив за воду и има сасвим незнатан пољски водни капацитет, због чега су то сува станишта. Због овакве природе сахароидног доломита, на њему скоро да не постоји површинска каменитост и стјеновитост, као ни скелетност терена.

Једри и лапоровити кречњаци (са лапорцима) су раширени на десној страни Рзава, на потезу од Велетовачког потока до саставка Бијелог и Црног Рзава, затим у сливу Бјелуше и на десној страни Добринске ријеке.

На Великом Столцу, Бабиној гори, Јањачи, Гостиљи и кањонским странама Дрине једри кречњаци се смјењују са серијама силикатно-карбонатних стијена (кречњаци-рожњаци, кречњаци-лапорци-пјешчари).

И једре и лапоровите кречњаке (са лапорцима) одликује рељеф „велике енергије” па преовладавају млађи развојни стадији (литосоли, црнице и рендзине), и то често као хомогене картографске јединице.

На силикатно-карбонатним стијенама се образују, углавном кисела смеђа земљишта али су честе и комбинације са кречњачким смеђим земљиштима, што зависи како се смјењују слојеви кречњака са киселим седиментима.

Дијабази (са долеритима) захватају значајне површине око Вишеградске бање, Вишеграда, на Паносу, Бабиној гори, затим велики комплекс на Сувој гори (од Дрине до Добринске ријеке и на југу до слива Мочина потока).

Спилити се јављају унутар карбонатних кластичних седимената. Габри су базичне, дубинске стијене, распрострањене на Голешу, у сливу Провалијског потока и на Паносу. Поменуто базичне и неутралне стијене одликује изломљен рељеф што је услов за образовање ранкера и еутричних и дистричних камбисола.

Перидотити заузимају значајне површине, разбацане у виду комплекса средње величине. Налазе се на Паносу, гдје се мијешају са габрима (са проктолитима), затим на десној страни Дрине те на Сувој гори. Највећи комплекс перидотита је констатован у сливу Крушевице. Перидотити су ултрабазичне стијене, тамнозелене до црне боје чије су главне одлике лако физичко распадање и специфични хемијски састав који условљава појаву „серпентинофита”, биљака везаних за перидотите.

Педолошке карактеристике

Земљиште је сложена, динамичка природна творевина, настала као резултат дјеловања низа педогенетских и еколошких фактора. То су прије свега: матични супстрат, рељеф, клима, живи организми (биљке - у првом реду), вријеме (старост терена), антропогени фактор и др. Сви ови чиниоци дјелују заједно и комплексно, при чему зависно од услова, сваки чинилац може имати већу или мању улогу, а резултат њиховог дјеловања су различити типови земљишта.

Шумско земљиште настаје као резултат дјеловања геолошке подлоге, орографских, биотичких, климатских и других чиниоца. Земљиште има велики утицај на развој стабала, а нарочито на природно обнављање састојина. На основу механичког састава и хемијских особина земљишта одређена је систематска припадност земљишта у састојинама према класификацији Шкорића, и сар. (1985).

У састојинама ШПП-ја јављају се следећа земљишта:

- на једрим кречњацима; црница и плитка смеђа земљишта
- на лапоровитим кречњацима и лапорцима; рендзине, плитка или дубока смеђа земљишта
- на перидотитима и серпентинитима; еутрични ранкери, еутрични камбисоли и литосоли, ријетко дубока еутрична земљишта, псеудоглеј и лувисоли
- на базичним магматским стијенама (габру и дијабазу); еутрични ранкери и камбисоли, лувисоли и псеудоглеји
- на силикатно-карбонатним стијенама; дистрични камбисол

Општекорисне функције

Шуму, као најкомплекснији систем на земљи, карактеришу веома бројна својства, која имају трајан значај за људско друштво. Својства шума имају велики непосредан и посредан значај у подмиривању текућих друштвених потреба.

Значај шума не одликује се само у производњи дрвне залихе и других шумских производа. Он је далеко шири него што то произилази из података о богатству шумског фонда и производњи шумских дрвних сортимената, укључујући и ловну дивљач, као њихово станиште. Шуме и шумско земљиште ублажавају и спречавају водену и еолску ерозију, дјелују на режим вода, служе за одмор и рекреацију становништва, доприносе развоју туризма, утичу на климу и плодност земљишта. Везивањем угљеника из атмосфере спречава се глобално отопљавање климата, односно појава „ефеката стаклене баште“. У шумама непрестано траје процес кружења органске материје, кисеоника, угљен-диоксида, азота и других неорганских једињења. У процесу кружења материје сунчева енергија се у процесу фотосинтезе претвара у хемијску енергију, дио енергије се троши за животне активности свих чланова биоценозе, а већи дио те енергије претвара се у топлоту, на тај начин енергија у шумским екосистемима стално кружи. Прекидањем овога ланца нарушава се историјски односи између живог свијета у шуми и климатских услова.

Према утврђеним функцијама и мјерама газдовања, шуме могу бити:

- а) привредне шуме, које поред очувања општекорисних функција шума првенствено служе обезбјеђивању шумских производа и услуга,
- б) заштитне шуме, које првенствено служе заштити земљишта и вода, насеља, инфраструктурних и других објеката и остале имовине и
- в) шуме посебних намјена којима се обезбјеђује:
  - заштита биолошке разноврсности и осталих природних вриједности шума,
  - заштита генофонда, производња шумског сјемена и садног материјала,
  - образовна, научноистраживачка, културно-историјска и естетска функција и
  - здравствено-рекреативна и туристичка функција.

Улагањем у развој и унапређивање производних функција шума истовремено постижемо и унапређивање других бројних функција шума, којима оне доприносе стварању стабилне и здраве животне средине.

Угроженост шума од биљних болести, штеточина, имисије штетних гасова и шумских пожара

Процеси деградације и нарушавања животне средине одвијају се стално и у континуитету, интензитет им зависи од неповољних природних процеса и појава (елементарне непогоде, каламитети и др.), људских активности и техничко-технолошког развоја. Проблематика заштите шумских екосистема, јесте актуелна и глобална тема у свим земљама свијета, па и у Босни и Херцеговини, односно у Републици Српској. Узроци угрожености шумских екосистема су многобројни и разноврсни, а своде се на двије основне групе: биотске и абиотске чиниоце.

Биотски чиниоци, представљају, велику групу фактора који значајно угрожавају шумске екосистеме. Међу најзначајнијим биотским факторима, свакако издвајамо: фитопатогене (гљиве, паразитне цвјетнице и сл.), ентомолошке (инсекти), штете од животиња и дивљачи и антропогене. Биотски чиниоци, слично као и абиотски, свој негативан утицај испољавају кроз директна механичка оштећења стабла или кроз краткотрајне или дуготрајне процесе којим се физиолошки слаби и изнурује биљка, што има као крајни резултат њено угинуће.

Абиотске чиниоце чини читав низ поремећаја изазваних природним процесима и појавама (елементарне непогоде), као и техничко-технолошки развој друштва. Најзначајнији чиниоци су:

- посљедице јаких вјетрова (вјетроломи и вјетроизвале)
- посљедице великих сњижних падавина (сњеголоми и сњегоизвале)
- посљедице пожара
- посљедице аерозагађења (киселе кише), загађење земљишта и др.

Најчешћи и „најактивнији“ штетни инсект на ШПП-у је поткорњак (*Ips sexdentatus* и *Ips acuminatus*) и жутотрба (*Euproctis chrysorrhoea*).

Такође на овом подручју постоји и присутност неких врста имеле (*Viscum sp.*), која као полупаразитска биљка слаби виталност домаћина и ствара услове за напад других патогена.

Антропоген утицај на шуму и шумско земљиште огледа се кроз:

- Отуђења шумског земљишта и шума, гдје локално становништво незаконито дјелује причињавајући еколошке и материјалне штете. Главни узрок оваквим појавама је и поред ажурности стручних служби у газдинству, нефункционалност инспекцијских и правосудних институција. У периоду 2004-2013 година, на подручју ШГ „Панос“ поднешено је 63 пријава за бесправну сјечу, при чему је направљена материјална штета од 584,72m³ или 54.399,43 КМ.
- Настанак дивљих депонија смећа на шумским површинама, које су посљедица немарности становништва, угоститељских објеката и дрвопрерађивачких капацитета.
- Појава шумских пожара, који су углавном посљедица људске непажње или намјере. Чињеница је да се већина пожара најчешће дешава приликом чишћења приватних имања, па је веома важан појачан надзор одговарајућих служби у том периоду. Један од главних узрока је и еколошка неедукованост грађанства о опасностима и катастрофама које доносе шумски пожари. У периоду 2004-2013 године, на подручју ШГ евидентирано је 57 пожара, на површини од 988,75 ha, при чему је начињена штета од 2.139.143,22 КМ, а трошкови гашења пожара су 419.688,53 КМ.

У циљу спречавања бесправних сјеча од стране становништва, вршити надзор од стране чувара шума. Исто тако потребно је остварити добру сарадњу са правосудним органима у циљу бржег рјешавања поднесених пријава о бесправној сјечи.

Штете од дивљачи на овом подручју нису значајније изражене, али у циљу превентивног дјеловања, потребно је у зимском периоду обезбједити довољно хране за прихрањивање дивљачи, у сарадњи са ловачком организацијом на овом подручју.

Организација управљања у шумарству

Начин организовања шумарства регулисан је чланом 4. став 1. Закона о шумама, према којем шумама и шумским земљиштем у својини Републике Српске, управља и газдује Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде. Према члану 33. став 1., истог Закона, дио послова газдовања шумама и шумским земљиштем (коришћење шуме и шумског земљишта у својини Републике, укључујући и обавезу одржавања), ЈПШ „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац, обавља на основу посебног уговора који закључује са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде уз претходну сагласност Владе. Ставом 2. истог члана прописано је да ЈПШ „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац дио послова газдовања шумама и шумским земљиштем у својини Републике који су у саставу шумскопривредних подручја и подручја крша обавља преко организационих дијелова које оно оснива и који су у његовом саставу. Шумско газдинство „Панос“ процес рада организује преко службе општих имовинских, правних и кадровских послова, службе за финансијско-рачуноводствене послове, службе за комерцијалне послове, службе за припрему, планирање и сертификацију шума, служби транспорта, градње, експлоатације и одржавања и шумских управа. Сама шумарска оператива ШГ функционише преко дирекције газдинства у Вишеграду и шумске управе у Рудом и двадесет два шумарска рејона.

Број и структура запослених у шумарству

Послове коришћења шума и шумског земљишта на „Вишеградском“ шумскопривредном подручју обавља ШГ „Панос“ са 71 стално запослених радника, од којих је 11 са високом стручном спремом. Структура запослених приказана је у табели:

Назив квалификације	број запослених		УКУПНО
	мушки пол	женски пол	
Неквалификован (НК)	5	1	6
Полуквалификован (ПК)	-	-	-
Квалификован (КВ)	10	-	10
Висококвалификован (ВКВ)	3	-	3
Средња стручна спрема (ССС)	29	7	36
Виша стручна спрема (ВШС)	1	4	5
Висока стручна спрема (ВСС)	5	6	11
Магистар наука из области шумарства (Мр)	-	-	-
УКУПНО	53	18	71

Економски и саобраћајни услови

Општина Вишеград заузима површину од 448 km², а просјечна надморска висина града износи 324 m. Највећи дио територије општине припада шумском земљишту (око 29.000 ha) и пољопривредном земљишту (око 13.600 ha). Општина Вишеград, према процјени, данас има око 11.774 становника, а сам град око 8.000. Андрићград или Каменград је град, културни центар и врста етно села, који се налази на локацији Ушће на самом ушћу ријека Дрине и Рзав у Вишеграду, а идејни творац је редитељ Емир Кустурица.

Још у средњем вијеку Вишеград је због прелаза преко ријеке Дрине био важна тачка на путу Дубровник-Сарајево-Ниш-Цариград и туда је пролазио велики број дубровачких трговаца.

Вишеград је увијек био важна веза између Србије и Босне, а данас преко њега води магистрални пут Београд-Чачак-Ужице-Сарајево. Вишеград се такође налази на средини најкраћег пута од Београда до Херцег Новог, као и пута од Београда до Дубровника. Кроз Вишеград је до 1970. године пролазила ускотрачна пруга Београд-Сарајево. Данас је у туристичке сврхе обновљен њен дио кроз Шарган, чувена „Шарганска осмица“ између Мокре Горе и Шарган Витаса, у Србији, завршени су радови на реконструкцији пруге од Шарган Витаса до Кремана.

Прије распада бивше Југославије Вишеград се налазио на веома фреквентном дубровачком туристичком правцу, којим су туристи из Србије и шире околине путовали за Дубровник и јадранско приморје. Захваљујући томе Вишеград је био атрактивно транзитно туристичко мјесто. Почетком рата на овим просторима 1992. године овај правац скоро у потпуности губи свој значај. Посљедњих пар година туристи поново почињу да иду овим правцем, али још увијек у малом броју. Недавном обновом туристичке пруге, као и изградњом комплекса Андрићград Вишеград поново постаје туристичка дестинација са узлазном путањом на туристичком тржишту. Велике могућности за развој туризма пружа и ријека Дрина, јер се Вишеград налази на потенцијалном Дринском правцу, како су га назвали страни туроператори. ([bs.wikipedia.org/wiki Višegrad](http://bs.wikipedia.org/wiki/Vi%C5%A1egrad))

Општина Рудо се налази у источном дијелу Републике Српске, у непосредној близини тремеђе између Босне и Херцеговине, Србије и Црне Горе. Простире се између планинских врхова а највећи врх је Голеш (1479 m) на планини Вучевици, која се наставља на Виогор, према општини Горажде. На сјеверној страни је планина Варда са највећим врхом од 1 389 m, а на јужној страни планина Тмор са највишим врхом од 1 280 m.

Општина има издужен облик са дужом осом исток-запад и краћом осом сјевер-југ. Граничи се са шест општина и то: општином Прибој и Чајетином са источне стране, општином Вишеград са сјеверне, општином Ново Горажде са западне, те општином Чајнице са јужне и општином Рогатицом са сјеверозападне. Надморска висина се креће од 300-1450 m. Сам град Рудо налази се у брдско-планинском крају, доњег тока ријеке Лим, двадесетак километара прије његовог ушћа у Дрину, на просјечној надморској висини од 400 m.

Општина захвата површину од 344 km² и према посљедњем попису има 8.834 становника. <http://www.opstinarudo.com>

Развијеност осталих индустријских капацитета и пољопривреда

Општина Вишеград спада у ред мањих општина у Босни и Херцеговини и Републици Српској (448 km² са око 13.500 становника). До рата је имала динамичан друштвено-економски развој са изузетно развијеном металском, хемијском, текстилном и дрвопрерађивачком индустријом. Због спорог и неефикасног процеса приватизације, застарјеле технологије и недостатка обртног капитала сви некадашњи велики привредни системи („Варда“, „Терпентин“, „Металац“ итд...) више нису у функцији или раде са минималним производним капацитетима. Од већих предузећа из области енергетике, металске и текстилне индустрије, те области тровине и туризма, тренутно успјешно послују и раде:

Хидроелектрана „Вишеград“ званично је пуштена у погон 26.11.1989. године када је прорадио њен први агрегат. За 20 година постојања, у своје три турбине инсталисане снаге 315 MW, Хидроелектрана „Вишеград“ је произвела скоро 18 милијарди киловат-часова електричне енергије и сматра се једним од најмодернијих хидроенергетских објеката у систему „Електропривреде Републике Српске“. У зависном предузећу „Хидроелектране на Дрини“ а.д. Вишеград запослено је 186 радника.

Предузеће за производњу челичних ужади „УНИС-УША“ из Вишеграда је акционарско друштво. Основна дјелатност предузећа је производња челичних ужади и производа од ужади (привезнице). УНИС-УША ради од 1982. године. Изграђена је удруженим средствима УНИС-а и Индијске компаније USHAMARTININDUSTRIES LTD, са сједиштем у Калкути. Пројектовани капацитет је 6300 тона челичних ужади свих комерцијалних конструкција у димензионом распону од 1,25 до 46 mm од фосфатиране и поцинчане челичне жице. Предузеће

за производњу челичних ужади „УНИС-УША“ запошљава 70 високостручних и квалификованих радника.

„Текс-мода“ д.о.о. Вишеград „Текс-мода“ д.о.о. Вишеград послује у саставу компаније „НИКОЛАС“ из Бања Луке, која је стопостотни власник овог преузећа. „Текс-мода“ је специјализована за производњу тешкеженске модне конфекције из производног програма компаније „НИКОЛАС“ (капути, бунде, јакне и костими). Поред тешке женске модне конфекције у овом предузећу се такође производи мушка тешка модна конфекција (мушки капут, мушке јакне и мушка одијела), те лака женска модна конфекција (женске хаљине, сукње, блузе, панталоне итд.) У предузећу „Текс-мода“ д.о.о. запослено је 80 радника.

Рехабилитациони центар „Вилина влас“ је модеран објекат са медицинским и угоститељским садржајем удаљен 5 км од центра града. Располаже са 160 лежајева и два ресторана са укупно 370 мјеста. Поред затвореног базена са термалном водом Центар има теретану и трим кабинет. У простору за терапије налазе се најмодернији медицински уређаји за лијечење и рехабилитацију. У Рехабилитационом центру „Вилина влас“ запослено је 76 радника.

Предузеће за трговину, промет и услуге „Адриа“ д.о.о. Вишеград почела је 2002. године оснивањем малопродајног објекта у Улици Ужичког корпуса бб. За веома кратко вријеме „Адриа“ је постала водеће вишеградско предузеће у области трговине. „Адриа“ д.о.о. Вишеград располаже са 14 малопродајних објеката у Вишеграду и Чајничу. Након куповине опреме и објеката некадашње пекарне „Жито“ ово предузеће је постало и водећи произвођач пекарских производа у граду. Бави се производњом хљеба и пецива, кондиторских производа, кора за питу и баклаву, смрзнутог лиснатог тијеста, разних тјестенина и низа других прехранбених производа. У предузећу „Адриа“ д.о.о. запослена су 92 радника. ([bs.wikipedia.org/wiki Višegrad](http://bs.wikipedia.org/wiki/Vi%C5%A1egrad))

Главна окосница развоја Вишеграда у посљедње вријеме је преусмјерена на развој приватног предузетништва и пољопривреде. У општинском Одјељењу за привреду и друштвене дјелатности регистрована су 72 предузећа са статусом акционарског друштва, дионичарског друштва и друштва са ограниченом одговорношћу. У регистру се налази и 280 приватних предузетника. Приватни сектор постепено преузима производњу у области грађевинарства, прехранбене, дрвне и текстилане индустрије, те услуге превоза робе и путника у друмском саобраћају. Из општинског буџета се издвајају значајна средства за развој приватног предузетништва, а све са циљем новог запошљавања, што је и обавеза која проистиче из примјене Закона о кориштењу природних ресурса у сврху производње електричне енергије.

У августу 2009. године Влада Републике Српске је купила цјелокупну имовину предузећа ОДП „**ФАП Аутодјелови**“, изузев, једне парцеле земљишта површине 11750 m², коју је купила општина Рудо. У августу 2010. године је регистровано ново предузеће под називом АД „**Нови аутодијелови**“ и у истом је током године било ангажовано 15-20 радника. Обзиром на флексибилност овог производног погона и велике могућности у области металопрераде, очекује се заинтересованост потенцијалних инвеститора. У мјесецу јуну 2014. године, полагањем камена темељца званично су почели радови око изградње термоелектране „**Мрсово**“ код Рудог инсталисане снаге 36,8 мегавата. Годишња производња хидроелектране биће 141 гигават-час електричне енергије, која ће бити прикључена на електроенергетски систем Републике Српске.

3. ПОСЕБНА ОГРАНИЧЕЊА У ГАЗДОВАЊУ НА ДИЈЕЛОВИМА ШУМСКОПРИВРЕДНОГ ПОДРУЧЈА

Све шуме имају глобалну, регионалну и локалну вриједност, али када се нека од тих вриједности сматра изузетно важном, шума се може дефинисати као шума високе заштитне вриједности. То подразумјева да се у овим дијеловима шумскопривредних подручја треба одговарајуће газдовати, како би се сачувале и унаприједиле постојеће вриједности.

Влада може да утврди приоритетне општекорисне функције појединих шума, као шуме високе заштитне вриједности, на приједлог Министарства, а на основу поднесеног захтјева

заинтересованог правног лица, ако плановима и програмима газдовања шумама нису утврђене приоритетне општекорисне функције.

Прије утврђивања приоритетних функција шума Влада ће прибавити мишљење Министарства и јединица локалне самоуправе на чијој територији се налазе.

Утврђивање приоритетних општекорисних функција шума, ако су те шуме или њени дијелови мањи од 20 хектара, врши Министарство, по претходно прибављеном мишљењу власника приватних шума или корисника шума и шумског земљишта у својини Републике, као и правног лица које обавља стручне послове у шумама у приватној својини и локалне заједнице.

Правилник о начину проглашења, обиљежавања, финансирања, начину газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене („Службени гласник Републике Српске“, број 57/09), прописује начин проглашавања, обиљежавања, финансирања и начин газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене. Приједлог за покретање поступка израде елабората за проглашавање заштитних шума и шума посебне намјене могу поднијети власник, корисник шума и шумског земљишта, образовно-научна установа, јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друге организације.

Први кораци за издвајање шума високе заштитне вриједности подразумјевају прикупљање специфичне документације (међународне, државне и ентитетске легислативе, одлука локалних заједница, шумскопривредних основа, специјалистичких студија, карата, итд.) која представљају основ за селекцију подручја која требају бити истражена за ову намјену. За неке категорије шума ВЗВ некада је неопходно обавити више истраживања у различито доба године, што се посебно односи на ријетке и миграционе врсте организама. Шумарски и други стручњаци који више година раде на истом подручју имају довољно знања и искуства да овај задатак квалитетно обаве.

Шест општих високо заштитних вриједности (ВЗВ) који су дефинисани према критеријима ФСЦ са својим субјединицама су:

- ВЗВ – 1: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно важне концентрације биодиверзитета;
- ВЗВ – 1а: Заштићена подручја;
- ВЗВ – 1б: Угрожене врсте и врсте у опасности;
- ВЗВ – 1ц: Ендемске врсте;
- ВЗВ – 1д: Важне повремене концентарције;
- ВЗВ – 2: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно значајне простране шуме нивоа крајолика;
- ВЗВ – 3: Шумска подручја која садрже екосистеме који су ријетки, у опасности или угрожени;
- ВЗВ – 4: Шумска подручја која обезбјеђују основне природне услуге у критичним ситуацијама;
- ВЗВ – 4а: Шуме важне за водене токове;
- ВЗВ – 4б: Шуме важне за контролу ерозије;
- ВЗВ – 4ц: Шуме које представљају значајне препреке пожарима;
- ВЗВ – 5: Шумска подручја фундаментална за задовољавање основних потреба локалних заједница;
- ВЗВ – 6: Шумска подручја значајна за традиционални културни индентитет локалних заједница.

ПРИЈЕДЛОГ ЗА ИЗДВАЈАЊЕ ПОВРШИНА НА ГЛОБАЛНОМ И РЕГИОНАЛНОМ НИВОУ

ВИШЕГРАД

Привредна јединица	Одјел	Одсјек	Газд. класа	Радови у објекту	Површ. (ha)	Кор. површ. (ha)	Разлог издвајања
„Сјемећ“	10	а	4203	Није планирано.	17,2	20,9	-Кањон ријеке Дрине, заштита водотока
	16	а	4204	Није планирано	37,3	37,7	
	17	Крш и голети неп. за газдовање	6201	Није планирано	18,6	10,0	
	27	-	4203	Није планирано	143,7	144,0	
	28	б	4204	Није планирано	70,15	50,6	
	29	б	4203	Није планирано	24,05	9,2	
Укупно:					311,10	272,2	
„Бабина Гора –Гостиља“	9	б	6108		46,40	45,4	-заштита ради ерозије
	11	Крш и голети неп. за газдовање	6201	Није планирано	40,30	42,4	-туризам
	12	Крш и голети неп. за газдовање	6201	Није планирано	51,40	64,2	-заштита крајолика и пејзажа
	13	а	4203	Није планирано	21,10	20,1	-ловиште (станиште дивокозе)
		б	6103	Није планирано	64,05	65,0	
	27	е	4110	Није планирано	13,70	17,5	-површине око ХЕ Вишеград и акумулац.језера узводно уз Дрину
	28	б	6108	Није планирано	36,50	44,7	
	29	б	4110		80,65	61,3	
Укупно:					354,10	360,6	
„Варда-Рзав“	220	Крш и голети неп. за газдовање	6201	Није планирано	10,90	8,5	-површине око ХЕ Бајна Башта
	221			Није планирано	13,90	12,3	
	227			Није планирано	41,20	33,6	
	228			Није планирано	3,25	2,6	
Укупно:					69,25	57	
СВЕУКУПНО:					734,45	689,8	

РУДО

Привредна јединица	О д ј е л	Одсјек	Газдин. класа	Планирани радови	Површина (ha)	Примједба
„Сутјеска-Радојна“	39	е	6201	Није планирано	5,60	- заштита водотока ријеке Лим - заштита еко система -туристички интересно - заштита крајолика и пејзажа
	40	б	4108	Није планирано	33,60	
	41	ц	2415	Није планирано	5,35	
	44	д	4203	Није планирано	13,10	
	44	б	4108	Није планирано	11,80	
	45	д	4110	Није планирано	34,75	
	116	д	6201	Није планирано	6,25	
	УКУПНО:					

Сјеменски објекти ШПП-а „Вишеградско“

Привредна јединица	Одјел/ одсјек	Врста	Сјеменски Објекат	Површина (ha)	
				Укупна	Редукована
„Варда Рзав“	8	Црни бор	SS.050.1312.29/2	50,2	50,2
„Бабина Гора Гостиља“	65 д	Панч.оморика	S.S.035.1229.29/1	25,8	12,38
„Бабина Гора Гостиља“	2/2;4б	Панч.оморика	S.S.035.1229.29	29,5	16,52
„Бабина Гора Гостиља“	73 а;74а	Црни бор	S.S.050.1312.29	75,1	60,08
„Бабина Гора Гостиља“	70 а	Црни бор	S.S.050.1312.29/1	40,9	32,72
„Сјемећ“	76	Јела	S.S.010.1210.29	44,2	14,14
Укупно				265,7	186,04

II. СТАЊЕ ШУМА У ДОБА УРЕЂИВАЊА

ПОВРШИНЕ ШИРИХ КАТЕГОРИЈА ШУМА ПО ОПШТИНАМА

Газдинска класа	Назив општине и шифра			Ш П П Вишеградско
	Вишеград (005)	Рудо (008)	Чајничче (013)	
1000	133,15	352,76	94,29	580,20
2000	19,72	272,85	-	292,57
3000	61,03	8,83	-	69,86
4000	326,95	894,36	-	1.221,31
5000	13,03	59,68	-	72,71
6000	179,76	165,76	18,08	363,60
УКУПНО	733,64	1.754,24	112,37	2.600,25
УЗУРПАЦИЈЕ	-	276,53	2,68	279,21

**ПОВРШИНЕ ШУМА И НЕОБРАСЛОГ ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА У ДОБА УРЕЂИВАЊА
(НЕМИНИРАНЕ И МИНИРАНЕ ПОВРШИНЕ)**

Површине ширих категорија шума по привредним јединицама (Н-неминирано и М-минирано)

Шира категорија шума		Привредна јединица					Ш П П ВИШЕГРАДСКО
		(01) „Сјемећ“	(02) „Бабина гора Гостиља“	(03) „Варда-Рзав“	(04) „Сутјеска- Радојна“	(05) „Лим-Рудо“	
Шифра		Површина (ha)					
1000	Н	2.612,49	4.588,60	9.801,36	2.659,61	3.276,37	22.938,43
	М	63,27	66,97	-	256,57	193,39	580,20
	Σ	2.675,76	4.655,57	9.801,36	2.916,18	3.469,76	23.518,63
2000	Н	23,46	-	-	376,20	449,49	849,15
	М	-	-	-	259,14	33,43	292,57
	Σ	23,46	-	-	635,34	482,92	1.141,72
3000	Н	57,75	60,59	338,66	52,75	635,25	1.144,98
	М	61,03	-	-	3,33	5,50	69,86
	Σ	118,78	60,59	338,66	56,08	640,75	1.214,84
4000	Н	1.549,43	769,99	2.757,38	2.245,01	2.592,60	9.914,41
	М	199,59	89,12	38,24	700,71	193,65	1.221,31
	Σ	1.749,02	859,11	2.795,62	2.945,72	2.786,25	11.135,72
5000	Н	139,39	177,58	546,83	114,95	1.362,12	2.340,87
	М	13,03	-	-	59,68	-	72,71
	Σ	152,42	177,58	546,83	174,63	1.362,12	2.413,58
6000	Н	333,20	984,80	461,95	777,34	1.145,68	3.702,97
	М	26,97	152,04	-	122,52	62,07	363,60
	Σ	360,17	1.136,84	461,95	899,86	1.207,75	4.066,57
УКУПНО	Н	4.715,72	6.581,56	13.906,18	6.225,86	9.461,49	40.890,81
	М	363,89	308,13	38,24	1.401,95	587,03	2.600,25
	Σ	5.079,61	6.889,69	13.944,42	7.627,81	9.949,53	43.491,06
УЗУРПАЦИЈЕ	Н	7,21	62,38	254,67	656,81	1.339,99	2.321,06
	М	-	-	-	180,22	98,99	279,21
	Σ	7,21	62,38	254,67	837,03	1.438,98	2.600,27

Површине ширих категорија шума по општинама (Н-неминирано и М-минирано)

Шира категорија шума	Назив општине			Ш П П ВИШЕГРАДСКО	
	Вишеград	Рудо	Чајнице		
Шифра	Површина (ха)				
1000	Н	14.656,46	8.102,26	179,71	22.938,43
	М	133,15	352,76	94,29	580,20
	Σ	14.789,61	8.455,02	274,00	23.518,63
2000	Н	42,98	806,17	-	849,15
	М	19,72	272,85	-	292,57
	Σ	62,70	1.079,02	-	1.141,72
3000	Н	398,47	746,51	-	1.144,98
	М	61,03	8,83	-	69,86
	Σ	459,50	755,34	-	1.214,84
4000	Н	5.257,73	4.656,68	-	9.914,41
	М	326,95	894,36	-	1.221,31
	Σ	5.584,68	5.551,04	-	11.135,72
5000	Н	541,19	1.799,68	-	2.340,87
	М	13,03	59,68	-	72,71
	Σ	554,22	1.859,36	-	2.413,58
6000	Н	1.987,43	1.691,00	24,54	3.702,97
	М	179,76	165,76	18,08	363,60
	Σ	2.167,19	1.856,76	42,62	4.066,57
УКУПНО	Н	22.884,26	17.802,30	204,25	40.890,81
	М	733,64	1.754,24	112,37	2.600,25
	Σ	23.617,90	19.556,54	316,62	43.491,06
УЗУРПАЦИЈЕ	Н	183,28	2.129,42	8,36	2.321,06
	М	-	276,53	2,68	279,21
	Σ	183,28	2.405,95	11,04	2.600,27

3. ПРЕГЛЕД ОСТАЛИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА

ДРВНА ЗАЛИХА, ЗАПРЕМИНСКИ ПРИРАСТ И ОСТАЛИ ОСНОВНИ ТАКСАЦИОНИ ЕЛЕМЕНТИ ПО ШИРИМ КАТЕГОРИЈАМА ШУМА

КАТЕГОРИЈА 1000 - Високе шуме са природном обновом

Укупна површина неминираниог дијела ове категорије шума подесних за газдовање износи 22.938,43 ha, што представља 52,74 % укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
				(m ³ /ha)							
21-јела	8,08		3,1	0,35	2,06	4,42	10,84	3,70	0,04	21,41	491.135
22-смрча	3,79		3,4	0,19	1,05	1,91	4,91	1,95	0,04	10,04	230.324
23-бијели бор	1,04		3,1	0,04	0,33	0,69	1,46	0,24	0,00	2,76	63.294
24-црни бор	45,89		2,7	2,42	12,90	29,08	61,10	15,61	0,56	121,66	2.790.599
25-ост. четин.	0,00		4,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	64
26-воћкарице	0,16		2,4	0,00	0,07	0,24	0,12	0,00	0,00	0,43	9.976
41-буква	29,44		3,7	2,14	9,60	14,39	30,49	19,21	2,23	78,05	1.790.449
42-храст	4,51		4,0	0,35	2,21	3,34	4,52	1,45	0,08	11,94	273.990
43-пл. лишћ.	1,13		4,2	0,37	0,67	0,73	0,84	0,35	0,03	2,99	68.678
44-ост. лишћ.	3,34		4,3	1,33	2,69	2,05	2,16	0,58	0,04	8,86	203.281
45-цер	2,45		4,3	0,39	1,60	1,77	2,03	0,67	0,04	6,50	149.036
46-воћкарице	0,17		4,3	0,06	0,13	0,17	0,08	0,01	0,00	0,46	10.455
четинари	58,96			2,99	16,41	36,34	78,42	21,50	0,64	156,31	3.585.392
лишћари	41,04			4,64	16,91	22,44	40,12	22,27	2,42	108,81	2.495.889
УКУПНО:	100,00	70,06		7,64	33,32	58,78	118,55	43,77	3,06	265,11	6.081.281

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,09	0,49	0,83	1,31	0,21	0,01	2,94	67.460
Лишћари	-	0,17	0,50	0,50	0,67	0,24	0,01	2,10	48.060
УКУПНО:	-	0,27	0,99	1,33	1,98	0,45	0,02	5,04	115.520

КАТЕГОРИЈА 1000М - Високе шуме са природном обновом - миниране

Укупна површина минираног дијела ове категорије шума износи 580,20 ха, што износи 1,33 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
				(m ³ /ha)							
21-јела	11,57		3,6	0,57	3,70	3,32	13,41	7,92	1,05	29,96	17.382
22-смрча	4,00		3,0	0,12	0,63	2,34	4,55	2,72	0,00	10,35	6.007
23-бијели бор	0,52		3,9	0,00	0,19	0,00	1,16	0,00	0,00	1,34	779
24-црни бор	14,14		3,2	1,63	5,56	10,61	15,63	2,88	0,32	36,62	21.248
41-буква	48,80		3,8	3,64	9,59	26,19	62,21	22,94	1,81	126,39	73.331
42-храст	11,37		3,8	1,45	6,20	7,74	10,50	3,55	0,00	29,45	17.087
43-пл.лишћ.	3,01		4,4	0,35	1,33	2,09	4,03	0,00	0,00	7,80	4.525
44-ост.лишћ.	3,50		4,7	0,88	3,05	3,81	1,33	0,00	0,00	9,07	5.262
45-цер	3,10		4,6	0,00	2,25	1,25	2,50	2,03	0,00	8,03	4.660
четинари	30,22			2,31	10,07	16,27	34,75	13,52	1,37	78,28	45.416
лишћари	69,78			6,32	22,43	41,07	80,57	28,53	1,81	180,74	104.865
УКУПНО:	100,00	69,58		8,63	32,50	57,34	115,32	42,05	3,18	259,02	150.281

в) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,03	0,38	0,42	0,90	0,14	0,00	1,87	1.083
Лишћари	-	0,10	0,71	1,13	1,40	0,27	0,02	3,63	2.104
УКУПНО:	-	0,13	1,09	1,55	2,30	0,41	0,02	5,49	3.187

КАТЕГОРИЈА 2000 - Високе деградираних шума

Укупна површина неминираних високих деградираних шума износи 849,15 ха, што је 1,95 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

Структура дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
				(m ³ /ha)							
22-смрча	0,26		4,3	0,00	0,06	0,04	0,20	0,14	0,00	0,43	369
23-бијели бор	0,02		5,0	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,03	29
24-црни бор	1,85		4,1	0,06	0,40	1,02	1,40	0,18	0,00	3,06	2.600
41-буква	31,13		4,5	0,82	4,84	11,20	18,71	13,46	2,50	51,53	43.753
42-храст	30,48		4,5	1,22	8,55	14,09	16,92	8,29	1,37	50,44	42.835
43-пл.лишћ.	3,69		4,9	0,60	2,05	1,81	1,42	0,22	0,00	6,10	5.181

44-ост.лишћ.	14,05		4,9	2,66	7,80	6,65	5,30	0,84	0,00	23,25	19.746
45-цер	18,46		4,8	1,42	4,82	10,85	10,62	2,57	0,27	30,56	25.946
46-воћкарице	0,06		5,0	0,00	0,01	0,08	0,00	0,00	0,00	0,10	82
четинари	2,13			0,06	0,45	1,09	1,60	0,32	0,00	3,53	2.998
лишћари	97,87			6,72	28,07	44,69	52,97	25,38	4,14	161,98	137.543
УКУПНО:	100,00	56,00		6,78	28,53	45,78	54,57	25,70	4,14	165,51	140.541

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,01	0,04	0,01	0,04	0,01	0,00	0,10	89
Лишћари	-	0,21	0,82	0,80	0,82	0,27	0,02	2,93	2.482
УКУПНО:	-	0,22	0,86	0,81	0,86	0,28	0,02	3,04	2.581

КАТЕГОРИЈА 2000М - Високе деградираних шума-минирано

Укупна површина минираних високих деградираних шума износи 292,57 ha, што је 0,67 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

Структура дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
				(m ³ /ha)							
41-буква	44,33		4,4	1,76	7,70	20,58	26,42	7,57	-	64,02	18.731
42-храст	18,19		4,3	0,21	4,87	8,63	12,57	0,00	-	26,27	7.687
43-пл.лишћ.	6,27		4,8	0,18	2,78	1,09	5,00	0,00	-	9,05	2.648
44-ост.лишћ.	18,89		4,7	1,33	6,79	14,55	4,33	0,29	-	27,29	7.984
45-цер	12,32		4,3	0,00	0,09	8,86	8,85	0,00	-	17,79	5.205
четинари	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,00	0
лишћари	100,00			3,48	22,22	53,71	57,16	7,86	-	144,43	42.255
УКУПНО:	100,00	50,82		3,48	22,22	53,71	57,16	7,86	-	144,43	42.255

д) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,00	0
Лишћари	-	0,12	0,67	1,32	1,00	0,08	-	3,19	932
УКУПНО:	-	0,12	0,67	1,32	1,00	0,08	-	3,19	932

КАТЕГОРИЈА 3000 - Шумске културе

Укупна површина неминираних шумских култура износи 1.144,98 ha, што је 2,63 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја. Површина са процјењеном дрвном масом износи 1.120,75 ha.

Структура дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
				(m ³ /ha)							
21-јела	0,48		3,8	0,01	0,32	0,35	0,21	0,03	0,00	0,91	1.019
22-смрча	2,05		3,6	0,17	0,85	1,10	1,34	0,42	0,00	3,89	4.363
23-бијели бор	4,25		3,6	0,64	4,72	2,46	0,12	0,15	0,00	8,09	9.062
24-црни бор	85,64		2,8	11,15	73,70	51,09	24,42	2,48	0,09	162,93	182.601
41-буква	1,15		3,8	0,11	0,39	0,17	0,56	0,72	0,22	2,18	2.442
42-храст	2,44		4,0	0,91	2,06	0,79	0,48	0,41	0,00	4,65	5.212
43-пл.лишћ.	0,39		4,4	0,39	0,32	0,03	0,00	0,00	0,00	0,74	827
44-ост.лишћ.	1,69		4,4	0,94	1,03	0,82	0,34	0,04	0,06	3,22	3.608
45-цер	1,82		4,4	1,18	1,59	0,42	0,16	0,12	0,00	3,46	3.882
46-воћкарице	0,10		4,3	0,02	0,07	0,09	0,00	0,00	0,00	0,18	205
четинари	92,41			11,96	79,59	55,00	26,09	3,08	0,09	175,82	197.045
лишћари	7,59			3,54	5,47	2,32	1,53	1,30	0,28	14,43	16.176
УКУПНО:	100,00	68,25		15,51	85,06	57,32	27,62	4,38	0,37	190,25	213.221

Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина: 1. – 87,10 ha

2. – 789,23 ha

3. – 244,42 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				У к у п н о на цијелој површини
	1-20	21-40	41-60	61-80	
21-јела	1,17	0,51	2,12	-	1.019
22-смрча	47,38	0,30	0,00	-	4.363
23-бијели бор	6,90	10,70	0,06	-	9.062
24-црни бор	90,42	159,43	200,23	-	182.644
41-буква	20,68	0,62	0,61	-	2.442
42-храст	9,06	4,96	2,09	-	5.212
43-племенити лишћари	0,36	0,98	0,10	-	827
44-остали лишћари	12,42	3,07	0,43	-	3.608
45-цер	11,17	2,76	2,99	-	3.882
46-воћкарице	0,00	0,23	0,09	-	205
четинари	145,88	170,94	202,40	-	197.088
лишћари	53,69	12,62	6,31	-	16.176
УКУПНО:	199,56	183,56	208,71	-	213.264

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,40	2,44	1,48	0,47	0,03	-	4,82	5.522
Лишћари	-	0,08	0,21	0,05	0,02	0,01	-	0,37	419
УКУПНО:	-	0,48	2,65	1,53	0,49	0,04	-	5,19	5.941

КАТЕГОРИЈА 3000М - Шумске културе - минирано

Укупна површина минираних шумских култура износи 69,86 ha, што износи 0,16 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја, од чега је 66,52 ha изнад таксационог прага.

Структура дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
				(m ³ /ha)							
24-црни бор	90,85		2,8	0,32	34,65	106,00	53,37	-	-	194,53	12.942
41-буква	1,64		4,0	0,00	0,00	3,52	0,00	-	-	3,52	234
42-храст	2,35		3,0	2,12	1,70	1,22	0,00	-	-	5,04	335
44-ост.лишћ.	5,16		4,5	3,71	7,34	0,00	0,00	-	-	11,05	735
четинари	90,85			0,32	34,65	106,00	53,37	-	-	194,53	12.942
лишћари	9,15			5,83	9,03	4,73	0,00	-	-	19,60	1.304
УКУПНО:	100,00	52,50		6,15	43,68	110,73	53,57	-	-	214,13	14.246

Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина: 2. – 66,52 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно на цијелој површини
	1-20	21-40	41-60	61-80	
24-црни бор	-	194,53	-	-	12.942
41-буква	-	3,52	-	-	234
42-храст	-	5,04	-	-	335
44-остали лишћари	-	11,05	-	-	735
четинари	-	194,53	-	-	12.942
лишћари	-	19,60	-	-	1.304
УКУПНО:	-	214,13	-	-	14.246

г) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	-	0,40	3,55	1,66	-	-	5,61	392
Лишћари	-	-	0,03	0,10	0,00	-	-	0,13	9
УКУПНО:	-	-	0,43	3,65	1,66	-	-	5,74	401

КАТЕГОРИЈА 4000 - Издавачке шуме

Укупна површина ове категорије шума износи 9.914,41 ha, што износи 22,80 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		(m ³ /ha)								
21-јела	0,13	0,00	0,03	0,06	0,00	0,03	0,00	0,00	0,13	1.291
22-смрча	0,27	0,00	0,02	0,02	0,01	0,19	0,04	0,00	0,28	2.759
23-бијели бор	0,04	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	379
24-црни бор	1,89	0,00	0,11	0,67	0,41	0,53	0,17	0,04	1,94	19.212
25-ост.четин.	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,02	155
41-буква	28,60	0,53	2,76	7,29	7,26	6,94	4,11	0,50	29,39	291.360
42-храст	27,37	0,91	4,02	9,23	6,97	5,45	1,39	0,16	28,12	278.789
43-пл.лишћ.	4,08	0,04	1,54	1,59	0,56	0,45	0,01	0,00	4,19	41.522
44-ост.лишћ.	26,43	2,31	8,87	9,38	3,64	2,39	0,57	0,00	27,16	269.263
45-цер	10,95	0,16	1,08	3,43	3,02	2,94	0,59	0,04	11,25	111.558
46-воћкарице	0,23	0,00	0,04	0,09	0,08	0,02	0,00	0,00	0,23	2.314
четинари	2,34	0,00	0,16	0,79	0,43	0,76	0,21	0,04	2,40	23.796
лишћари	97,66	3,95	18,31	31,00	21,53	18,18	6,66	0,70	100,34	994.806
УКУПНО:	100,00	3,95	18,48	31,79	21,96	18,95	6,87	0,74	102,74	1.018.602

в) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m ³)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
четинари	0,11	1.126
лишћари	4,47	44.296
УКУПНО:	4,58	45.422

КАТЕГОРИЈА 4000М - Издавачке шуме - минирани

Укупна површина минираниог дијела ове категорије шума износи 1.221,31 ha, што износи 2,81 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

Структура дрвне залихе :

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		(m ³ /ha)								
41-буква	30,18	0,44	3,40	8,15	12,43	6,96	0,43	0,06	31,88	38.931
42-храст	26,28	0,35	3,67	10,21	10,66	2,78	0,09	0,00	27,76	33.900
43-пл.лишћ.	3,74	0,00	1,26	2,30	0,39	0,00	0,00	0,00	3,95	4.822
44-ост.лишћ.	34,57	0,93	11,37	13,75	9,23	1,24	0,00	0,00	36,51	44.592
45-цер	5,23	0,03	0,69	2,00	2,37	0,30	0,00	0,13	5,52	6.745
четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
лишћари	100,00	1,75	20,39	36,40	35,08	11,28	0,52	0,19	105,62	128.990
УКУПНО:	100,00	1,75	20,39	36,40	35,08	11,28	0,52	0,19	105,62	128.990

в) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m ³)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
четинари	0,00	0
лишћари	4,88	5.959
УКУПНО:	4,88	5.959

КАТЕГОРИЈА 5000 - Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Укупна површина ове категорије шума износи 2.340,87 ha, што је 5,38 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

КАТЕГОРИЈА 5000 М - Површине подесне за пошумљавање и газдовање - минирано

Укупна површина ове категорије шума износи 72,71 ha, што је 0,17 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

КАТЕГОРИЈА 6000 - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

Укупна површина ове категорије шума износи 3.702,97 ha, што износи 8,51 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

КАТЕГОРИЈА 6000М - Површине неподесне за пошумљавање и газдовање - минирано

Укупна површина ове категорије шума износи 363,60 ha, или 0,84 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

Узурпације

Укупна површина неминираних узурпација је 2.321,06 ha

Укупна површина минираних узурпација је 279,21 ha.

Дрвна залиха, запремински прираст и остали основни таксациони елементи по општинама

Општина Вишеград

Категорија 1000 - Високе шуме са природном обновом

Укупна површина високих шума са природном обновом у Општини Вишеград износи 14.656,46 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
21-јела	8,96		3,0	0,38	2,14	4,49	12,76	5,09	0,03	24,89	364.841
22-смрча	5,12		3,3	0,26	1,49	2,59	7,04	2,79	0,04	14,23	208.595
23-бијели бор	1,47		3,1	0,06	0,51	1,01	2,12	0,38	0,00	4,08	59.767
24-црни бор	50,46		2,6	2,47	13,17	31,37	73,44	18,99	0,73	140,18	2.054.508
26-панч.омор.	0,25		2,4	0,00	0,11	0,38	0,19	0,00	0,00	0,68	9.976
41-буква	24,13		3,7	2,31	9,57	13,28	25,29	15,07	1,52	67,04	982.533
42-храст	2,80		3,9	0,23	1,57	2,53	2,74	0,71	0,01	7,78	114.040
43-пл. лишћ.	1,00		4,1	0,22	0,65	0,70	0,80	0,37	0,04	2,77	40.595
44-ост. лишћ.	3,24		4,1	1,54	2,85	2,04	2,00	0,54	0,03	9,01	132.050
45-цер	2,32		4,2	0,43	1,75	1,86	1,78	0,59	0,03	6,44	94.380
46-воћкарице	0,25		4,3	0,10	0,21	0,26	0,13	0,02	0,00	0,70	10.281
Четинари	66,26			3,18	17,41	39,84	95,56	27,25	0,81	184,06	2.697.687
Лишћари	33,74			4,82	16,60	20,65	32,73	17,30	1,63	93,74	1.373.879
УКУПНО	100,00	70,30		8,00	34,01	60,49	128,28	44,55	2,44	277,80	4.071.566

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,10	0,54	0,92	1,59	0,28	0,00	3,44	50.386
Лишћари	-	0,20	0,52	0,46	0,53	0,17	0,01	1,89	27.762
УКУПНО:	-	0,30	1,06	1,38	2,13	0,45	0,01	5,33	78.148

Категорија 1000 М - Високе шуме са природном обновом - минирано

Укупна површина минираних високих шума са природном обновом у Општини Вишеград износи 133,15 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој Површини
				(m ³ /ха)							
21-јела	1,11		4,5	0,00	1,77	0,83	0,00	0,97	0,00	3,57	475
22-смрча	0,16		4,0	0,00	0,00	0,00	0,53	0,00	0,00	0,53	70
23-бијели бор	1,82		3,9	0,00	0,81	0,00	5,04	0,00	0,00	5,85	779
24-црни бор	25,10		2,7	2,35	16,22	25,95	31,04	3,93	1,37	80,86	10.767
41-буква	63,20		4,0	6,23	21,96	56,11	87,86	30,74	0,74	203,63	27.114
42-храст	5,97		3,3	1,31	7,32	6,61	3,98	0,00	0,00	19,23	2.560
43-пл. лишћ.	0,63		2,5	0,00	0,62	1,41	0,00	0,00	0,00	2,04	271
44-ост. лишћ.	1,25		4,0	0,00	1,76	1,29	0,98	0,00	0,00	4,04	538
45-цер	0,76		3,0	0,00	0,00	0,00	1,44	1,00	0,00	2,44	325
Четинари	28,18			2,35	18,81	26,77	36,61	4,90	1,37	90,81	12.091
Лишћари	71,82			7,54	31,67	65,42	94,27	31,74	0,74	231,38	30.808
УКУПНО	100,00	65,03		9,89	50,48	92,20	130,87	36,64	2,11	322,19	42.899

б) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој Поршини
	(m ³ /ха)								
Четинари	-	0,02	0,44	0,59	0,40	0,00	0,00	1,44	192
Лишћари	-	0,32	0,91	1,69	0,78	0,17	0,02	3,89	518
УКУПНО:	-	0,34	1,34	2,28	1,18	0,17	0,02	5,33	710

Категорија 2000 - Високе деградиране шуме

Укупна површина неминираниог дијела високих деградираних шума у Општини Вишеград износи 42,98 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
41-буква	5,66		5,0	1,05	0,00	3,91	0,00	0,00	0,00	4,96	213
44-ост.лишћари	18,09		4,5	2,95	4,89	8,00	0,00	0,00	0,00	15,84	681
45-цер	76,25		4,5	7,47	6,70	25,15	27,45	0,00	0,00	66,78	2.870
Четинари	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00			11,47	11,59	37,06	27,45	0,00	0,00	87,58	3.764
УКУПНО	100,00	22,00		11,47	11,59	37,06	27,45	0,00	0,00	87,58	3.764

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	-	0,79	0,67	0,60	0,00	0,00	0,00	2,07	89
УКУПНО:	-	0,79	0,67	0,60	0,00	0,00	0,00	2,07	89

Категорија 2000 М - Високе деградиране шуме - минирано

Укупна површина минираниог дијела високих деградираних шума у Општини Вишеград износи 19,72 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
41-буква	34,54		4,0	1,52	3,04	23,38	29,67	0,00	0,00	57,61	1,136
42-храст	26,82		3,5	1,88	11,87	19,52	11,46	0,00	0,00	44,73	882
44-ост. лишћ.	37,12		3,7	6,74	15,01	23,07	12,78	4,31	0,00	61,92	1.221
45-цер	1,52		2,0	0,00	1,27	1,27	0,00	0,00	0,00	2,54	50
Четинари	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00			10,14	31,19	67,24	53,90	4,31	0,00	166,78	3.289
УКУПНО	100,00	41,69		10,14	31,19	67,24	53,90	4,31	0,00	166,78	3.289

в) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	-	0,30	0,61	1,12	0,81	0,00	0,00	2,84	56
УКУПНО:	-	0,30	0,61	1,12	0,81	0,00	0,00	2,84	56

Категорија 3000 - Шумске културе

Укупна површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у Општини Вишеград износи 386,07 ha. Површина шумских култура без процјењене дрвне масе у овој општини износи 12,40 ha.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
21-јела	0,42		3,0	0,00	0,10	0,06	0,42	0,08	0,00	0,67	258
23-бијели бор	1,73		5,0	0,47	1,64	0,62	0,00	0,00	0,00	2,73	1.055
24-црни бор	89,54		2,8	11,71	50,46	40,34	36,03	2,64	0,08	141,29	54.549
41-буква	1,00		3,7	0,23	0,64	0,13	0,00	0,57	0,00	1,58	610
42-храст	1,40		4,1	0,17	0,60	0,40	0,98	0,05	0,00	2,21	854
43-пл. лишћ.	0,38		4,7	0,27	0,25	0,09	0,00	0,00	0,00	0,61	234
44-ост. лишћ.	2,42		4,5	1,80	1,38	0,53	0,10	0,00	0,00	3,82	1.474
45-цер	2,76		4,4	0,96	2,21	0,64	0,45	0,09	0,00	4,35	1.679
46-воћкарице	0,34		4,3	0,06	0,21	0,26	0,00	0,00	0,00	0,53	205
Четинари	91,70			12,18	52,20	41,03	36,45	2,73	0,08	144,69	55.862
Лишћари	8,30			3,50	5,29	2,05	1,53	0,71	0,00	13,10	5.056
УКУПНО:	100,00	64,42		15,68	57,49	43,08	37,98	3,43	0,08	157,79	60.918

Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина класа старости: 2. – 367,20 ha

3. – 18,87 ha

	Класе старости у годинама				Укупно на цијелој површини
	1-20	21-40	41-60	61-80	
21-јела	0,00	0,70	0,00	0,00	258
23-бијели бор	0,00	2,87	0,00	0,00	1.055
24-црни бор	0,00	135,32	257,50	0,00	54.549
41-буква	0,00	1,26	7,90	0,00	610
42-храст	0,00	2,33	0,00	0,00	854
43-пл. лишћари	0,00	0,64	0,00	0,00	234
44-ост. лишћари	0,00	3,90	2,23	0,00	1.474
45-цер	0,00	4,57	0,00	0,00	1.679
46-воћкарице	0,00	0,50	1,11	0,00	205

четинари	0,00	138,90	257,50	0,00	55.862
лишћари	0,00	13,19	11,23	0,00	5.056
УКУПНО:	0,00	152,09	268,73	0,00	60.918

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,54	2,19	1,04	0,54	0,01	0,00	4,32	1.720
Лишћари	-	0,08	0,20	0,01	0,05	0,01	0,00	0,34	137
УКУПНО:	-	0,62	2,38	1,05	0,58	0,02	0,00	4,66	1.857

Категорија 3000 М - Шумске културе - минирано

Укупна површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у Општини Вишеград износи 61,03 ha

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
24-црни бор	90,74		2,5	0,34	31,82	112,32	58,40	0,00	0,00	202,88	12.382
41-буква	1,71		4,0	0,00	0,00	3,83	0,00	0,00	0,00	3,83	234
42-храст	2,46		3,0	2,31	1,85	1,33	0,00	0,00	0,00	5,49	335
44-ост. лишћ.	5,09		4,0	4,05	7,32	0,00	0,00	0,00	0,00	11,37	694
Четинари	90,74			0,34	31,82	112,32	58,40	0,00	0,00	202,88	12.382
Лишћари	9,26			6,36	9,18	5,16	0,00	0,00	0,00	20,69	1.263
УКУПНО:	100,00	55,14		6,70	41,00	117,48	58,40	0,00	0,00	223,58	13.645

Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина класа старости: 2. – 61,03 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно на цијелој површини
	1-20	21-40	41-60	61-80	
24-црни бор	0,00	202,88	0,00	0,00	12,382
41-буква	0,00	3,83	0,00	0,00	234
42-храст	0,00	5,49	0,00	0,00	335
44- остали лишћари	0,00	11,37	0,00	0,00	694
четинари	0,00	202,88	0,00	0,00	12.382
лишћари	0,00	20,69	0,00	0,00	1.263
УКУПНО:	0,00	223,58	0,00	0,00	13.645

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	0,20	3,97	1,90	0,00	0,00	6,06	370
Лишћари	-	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,11	7
УКУПНО:	-	0,00	0,20	4,08	1,90	0,00	0,00	6,18	377

Категорија 4000 - Изданачке шуме

Укупна површина изданачких шума у Општини Вишеград износи 5.257,73 ha.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		(m ³ /ha)								
21-јела	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	37
23-бијели бор	0,05	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	202
24-црни бор	2,44	0,00	0,09	0,87	0,40	0,46	0,18	0,07	2,08	10.946
41-буква	28,82	0,99	3,96	6,93	6,38	4,02	2,20	0,10	24,57	129.190
42-храст	21,35	1,71	4,77	5,81	3,64	1,92	0,33	0,02	18,21	95.717
43-пл. лишћ.	1,99	0,07	0,80	0,44	0,14	0,25	0,00	0,00	1,70	8.941
44-ост. лишћ.	36,76	4,35	12,23	10,04	3,36	1,17	0,19	0,00	31,34	164.784
45-цер	8,10	0,30	0,86	2,16	1,82	1,55	0,21	0,00	6,90	36.303
46-воћкарице	0,47	0,00	0,08	0,13	0,15	0,05	0,00	0,00	0,40	2.125
четинари	2,50	0,00	0,09	0,91	0,40	0,47	0,18	0,07	2,13	11.185
лишћари	97,50	7,41	22,70	25,51	15,48	8,97	2,93	0,12	83,13	437.060
УКУПНО:	100,00	7,41	22,79	26,42	15,89	9,44	3,12	0,19	85,25	448.245

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m ³)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
четинари	0,11	570
лишћари	4,08	21.427
УКУПНО:	4,18	21.997

Категорија 4000М - Изданачке шуме - минирано

Укупна површина минираних изданачких шума у Општини Вишеград износи 326,95 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
		(m ³ /ha)								
41-буква	40,25	1,65	5,29	13,72	11,95	15,36	1,23	0,00	49,20	16.086
42-храст	21,30	1,29	4,52	8,14	12,08	0,00	0,00	0,00	26,04	8.514
44-ост. лишћ.	35,34	3,47	19,75	16,09	3,90	0,00	0,00	0,00	43,20	14.124
45-цер	3,10	0,12	1,34	0,57	1,76	0,00	0,00	0,00	3,79	0
четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	39.963
лишћари	100,00	6,52	30,90	38,52	29,69	15,36	1,23	0,00	122,23	39.963
УКУПНО:	100,00	6,52	30,90	38,52	29,69	15,36	1,23	0,00	122,23	

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m ³)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
четинари	0,00	0
лишћари	5,10	1.667
УКУПНО:	5,10	1.667

Категорија 5000 - Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Укупна површина ове категорије шума у Општини Вишеград износи 541,19 ха.

Категорија 5000М - Површине подесне за пошумљавање и газдовање - минирано

Укупна минирана површина ове категорије шума у Општини Вишеград износи 13,03 ха.

Категорија 6000 - Шуме неподесне за газдовање

Укупна површина шума неподесних за газдовање у Општини Вишеград износи 1.987,43 ха.

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
		(m ³ /ha)								
21-јела	0,55	0,00	0,00	0,05	0,17	0,46	0,00	0,00	0,68	487
22-смрча	3,11	0,00	0,00	0,30	1,30	1,35	0,50	0,35	3,80	2.740
24-црни бор	17,64	0,00	1,39	3,99	5,60	8,30	2,32	0,00	21,59	15.561
26-пан.омор.	5,94	0,00	0,09	1,23	3,53	2,29	0,14	0,00	7,28	5.245
41-буква	27,19	0,28	2,07	6,84	12,27	9,40	2,15	0,29	33,29	23.990
42-храст	13,90	0,59	3,13	7,35	4,91	0,98	0,06	0,00	17,02	12.264
43-пл. лишћ.	3,33	0,00	1,06	1,65	0,99	0,15	0,23	0,00	4,08	2.939
44-ост. лишћ.	27,19	3,96	10,19	10,28	6,94	1,92	0,00	0,00	33,29	23.989
45-цер	1,15	0,00	0,20	0,57	0,63	0,00	0,00	0,00	1,40	1.012
четинари	27,24	0,00	1,48	5,56	10,59	12,41	2,96	0,35	33,35	24.033
лишћари	72,76	4,82	16,65	26,70	25,73	12,45	2,43	0,29	89,08	64.194
УКУПНО:	100,00	4,82	18,13	32,26	36,33	24,85	5,39	0,64	122,43	88.227

б) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	0,09	0,21	0,25	0,02	0,00	0,57	409
Лишћари	-	0,07	2,15	0,22	0,13	0,00	0,00	2,58	1.860
УКУПНО:	-	0,07	2,24	0,43	0,38	0,02	0,00	3,15	2.269

Категорија 6000М - Шуме неподесне за газдовање - минирано

Укупна минирана површина шума неподесних за газдовање у Општини Вишеград износи 179,76 ha.

б) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	0,03	0,14	0,06	0,06	0,00	0,29	10
Лишћари	-	0,00	2,93	0,00	0,00	0,00	0,00	2,93	101
УКУПНО:	-	0,00	2,96	0,14	0,06	0,06	0,00	3,22	111

ШИФРА 7000 – Узурпације

Укупна површина узурпација у Општини Вишеград износи 183,28 ha.

Општина Рудо

Категорија 1000 - Високе шуме са природном обновом

Укупна површина високих шума са природном обновом у Општини Рудо износи 8.102,26 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој Површини
				(m ³ /ха)							
21-јела	6,43		3,5	0,29	1,92	4,36	7,54	1,25	0,06	15,43	125.010
22-смрча	1,06		3,6	0,05	0,27	0,70	1,05	0,45	0,02	2,54	20.558
23-бијели бор	0,18		3,3	0,00	0,02	0,12	0,29	0,01	0,00	0,44	3.527
24-црни бор	37,89		3,2	2,34	12,69	25,59	40,14	9,83	0,25	90,85	736.120
25-ост. четин.	0,00		4,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	64
41-буква	38,37		3,8	1,75	9,29	15,45	36,80	25,36	3,35	92,00	745.406
42-храст	8,23		4,0	0,58	3,43	4,88	7,85	2,81	0,19	19,74	159.950
43-пл. лишћ.	1,39		4,4	0,64	0,71	0,76	0,89	0,30	0,03	3,32	26.921
44-ост. лишћ.	3,63		4,6	0,97	2,45	2,09	2,46	0,66	0,06	8,70	70.450
45-цер	2,81		4,5	0,33	1,36	1,65	2,52	0,82	0,06	6,75	54.656
46-воћкарице	0,01		5,0	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,02	174
Четинари	45,57			2,68	14,91	30,77	49,02	11,54	0,33	109,26	885.279
Лишћари	54,43			4,27	17,25	24,84	50,52	29,94	3,69	130,53	1.057.557
УКУПНО	100,00	69,41		6,95	32,16	55,61	99,54	41,49	4,01	239,79	1.942.836

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој поршини
	(m ³ /ха)								
Четинари	-	0,08	0,41	0,69	0,81	0,10	0,00	2,10	17.008
Лишћари	-	0,13	0,46	0,55	0,85	0,34	0,02	2,35	19.028
УКУПНО:	-	0,21	0,87	1,24	1,66	0,44	0,02	4,45	36.036

Категорија 1000 М - Високе шуме са природном обновом-минирано

Укупна површина минираних високих шума са природном обновом у Општини Рудо износи 352,76 ха.

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
21-јела	7,67		3,3	0,29	1,15	0,00	8,69	4,98	0,92	16,02	5.652
22-смрча	1,94		3,0	0,19	0,00	1,01	2,85	0,00	0,00	4,06	1.431
24-црни бор	14,23		3,8	1,79	3,02	7,66	14,00	3,25	0,00	29,71	10.481
41-буква	39,89		3,8	2,21	5,34	17,16	44,57	13,05	0,94	83,27	29.374
42-храст	19,73		4,0	1,90	7,44	10,23	15,77	5,85	0,00	41,18	14.527
43-пл. лишћ.	4,23		4,9	0,58	1,29	2,90	4,07	0,00	0,00	8,84	3.117
44-ост. лишћ.	6,41		4,8	1,45	4,34	5,78	1,82	0,00	0,00	13,39	4.724
45-цер	5,89		4,8	0,00	3,71	2,05	3,56	2,97	0,00	12,29	4.335
Четинари	23,85			2,26	4,17	8,67	25,53	8,22	0,92	49,79	17.564
Лишћари	76,15			6,12	22,12	38,13	69,80	21,86	0,94	158,97	56.077
УКУПНО	100,00	71,44		8,39	26,30	46,80	95,33	30,09	1,86	208,76	73.641

б) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,04	0,11	0,41	0,79	0,11	0,00	1,46	516
Лишћари	-	0,05	0,78	1,22	1,41	0,23	0,00	3,70	1.304
УКУПНО:	-	0,09	0,89	1,64	2,21	0,34	0,00	5,16	1.820

Категорија 2000 - Високе деградиране шуме

Укупна површина неминираног дијела високих деградираних шума у Општини Рудо износи 806,17 ha.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
22-смрча	0,27		4,3	0,00	0,06	0,04	0,21	0,15	0,00	0,46	369
23-бијели бор	0,02		5,0	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,04	29
24-црни бор	1,90		4,1	0,07	0,42	1,07	1,47	0,19	0,00	3,23	2.600
41-буква	31,83		4,5	0,81	5,10	11,59	19,71	14,18	2,63	54,01	43.540
42-храст	31,32		4,5	1,28	9,01	14,84	17,83	8,73	1,45	53,13	42.835
43-пл. лишћ.	3,79		4,9	0,63	2,16	1,90	1,49	0,24	0,00	6,43	5.181
44-ост. лишћари	13,94		4,9	2,64	7,95	6,58	5,59	0,88	0,00	23,65	19.065
45-цер	16,87		4,8	1,10	4,72	10,09	9,72	2,70	0,29	28,62	23.076
46-воћкарице	0,06		5,0	0,00	0,01	0,09	0,00	0,00	0,00	0,10	82

Четинари	2,19			0,07	0,48	1,15	1,68	0,34	0,00	3,72	2.998
Лишћари	97,81			6,46	28,95	45,10	54,33	26,73	4,37	165,94	133.779
УКУПНО	100,00	57,18		6,53	29,43	46,25	56,01	27,07	4,37	169,66	136.777

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,01	0,04	0,01	0,04	0,01	0,00	0,11	89
Лишћари	-	0,18	0,82	0,81	0,86	0,28	0,02	2,98	2.403
УКУПНО:	-	0,19	0,87	0,82	0,90	0,29	0,02	3,09	2.492

Категорија 2000 М - Високе деградирание шуме - минирано

Укупна површина минираног дијела високих деградираних шума у Општини Рудо износи 272,85 ha.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
41-буква	45,15		4,6	1,77	8,04	20,38	26,18	8,11	0,00	64,49	17.595
42-храст	17,46		4,5	0,08	4,36	7,84	12,65	0,00	0,00	24,94	6.805
43-пл.лишћ.	6,80		4,8	0,20	2,98	1,17	5,36	0,00	0,00	9,70	2.648
44-ост. лишћ.	17,36		5,0	0,94	6,20	13,93	3,72	0,00	0,00	24,79	6.763
45-цер	13,23		5,0	0,00	0,00	9,40	9,49	0,00	0,00	18,89	5.155
Четинари	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00			3,00	21,57	52,73	57,40	8,11	0,00	142,81	38.866
УКУПНО	100,00	53,95		3,00	21,57	52,73	57,40	8,11	0,00	142,81	38.966

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	-	0,11	0,67	1,34	1,01	0,08	0,00	3,21	876
УКУПНО:	-	0,11	0,67	1,34	1,01	0,08	0,00	3,21	876

Категорија 3000 - Шумске културе

Укупна површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у Општини Рудо износи 734,68 ha.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
21-јела	0,50		3,9	0,01	0,43	0,50	0,10	0,00	0,00	1,04	761
22-смрча	2,86		3,6	0,27	1,30	1,68	2,04	0,64	0,00	5,94	4.363
23-бијели бор	5,26		3,4	0,72	6,34	3,42	0,19	0,23	0,00	10,90	8.007
24-црни бор	84,08		2,7	10,79	85,92	56,74	18,31	2,39	0,10	174,30	128.052
41-буква	1,20		4,0	0,05	0,26	0,19	0,85	0,81	0,33	2,49	1.832
42-храст	2,86		3,9	1,30	2,82	0,99	0,22	0,60	0,00	5,93	4.358
43-пл. лишћ.	0,39		4,2	0,45	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,81	593
44-ост. лишћ.	1,40		4,4	0,46	0,85	0,98	0,46	0,07	0,09	2,90	2.134
45-цер	1,45		4,3	1,29	1,27	0,30	0,00	0,14	0,00	3,00	2.203
Четинари	92,70			11,79	93,99	62,34	20,64	3,26	0,10	192,17	141.183
Лишћари	7,30			3,55	5,56	2,46	1,53	1,61	0,42	15,14	11.120
УКУПНО:	100,00	71,25		15,34	99,54	64,80	22,17	4,87	0,52	207,31	152.303

б) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина класа старости: 1. – 87,10 ha
2. – 422,03 ha
3. – 225,55 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно на цијелој површини
	1-20	21-40	41-60	61-80	
21-јела	1,17	0,34	2,29	0,00	761
22-смрча	47,38	0,56	0,00	0,00	4.363
23-бијели бор	6,90	17,52	0,06	0,00	8.007
24-црни бор	90,42	180,31	195,43	0,00	128.052
41-буква	20,68	0,07	0,00	0,00	1.832
42-храст	9,06	7,25	2,27	0,00	4.358
43-пл. лишћари	0,36	1,27	0,11	0,00	593
44-ост. лишћари	12,42	2,34	0,28	0,00	2.134
45-цер	11,17	1,18	3,25	0,00	2.203
четинари	145,88	198,72	197,79	0,00	141.183
лишћари	53,69	12,12	5,90	0,00	11.120
УКУПНО:	199,56	210,84	203,68	0,00	152.303

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,32	2,58	1,72	0,43	0,04	0,00	5,09	3.802
Лишћари	-	0,08	0,22	0,07	0,00	0,01	0,00	0,38	282
УКУПНО:	-	0,40	2,80	1,79	0,44	0,04	0,00	5,47	4.084

Категорија 3000М - Шумске културе - минирано

Укупна површина минираних шумских култура са процењеном дрвном масом у Рудо износи 5,50 ha.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
24-бијели бор	93,18		4,0	0,00	66,00	35,82	0,00	0,00	0,00	101,82	560
44-ост. лишћ.	6,82		5,0	0,00	7,45	0,00	0,00	0,00	0,00	7,45	41
Четинари	93,18			0,00	66,00	35,82	0,00	0,00	0,00	101,82	560
Лишћари	6,82			0,00	7,45	0,00	0,00	0,00	0,00	7,45	41
УКУПНО:	100,00	34,00		0,00	73,45	35,82	0,00	0,00	0,00	109,27	601

б) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина класа старости: 2. – 5,50 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно на цијелој површини
	1-20	21-40	41-60	61-80	
24-црни бор	0,00	101,82	0,00	0,00	560
44-ост. лишћари	0,00	7,45	0,00	0,00	41
четинари	0,00	101,82	0,00	0,00	560
лишћари	0,00	7,45	0,00	0,00	41
УКУПНО:	0,00	109,27	0,00	0,00	601

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	1,81	0,68	0,00	0,00	0,00	2,49	22
Лишћари	-	0,00	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	2
УКУПНО:	-	0,00	2,04	0,68	0,00	0,00	0,00	2,72	24

Категорија 4000 - Изданачке шуме

Укупна површина изданачких шума у Општини Рудо износи 4.656,68 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
		(m ³ /ha)								
21-јела	0,22	0,00	0,07	0,14	0,00	0,07	0,00	0,00	0,27	1.254
22-смрча	0,48	0,00	0,04	0,04	0,03	0,40	0,08	0,00	0,59	2.759
23-б.бор	0,03	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	177
24-црни бор	1,45	0,00	0,14	0,44	0,42	0,60	0,16	0,02	1,78	8.266
25-ост.четин.	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,03	155
41-буква	28,43	0,01	1,41	7,70	8,25	10,23	6,27	0,96	34,83	162.170
42-храст	32,10	0,01	3,17	13,09	10,73	9,43	2,58	0,31	39,31	183.072
43-пл. лишћ.	5,71	0,00	2,38	2,88	1,05	0,67	0,02	0,00	7,00	32.581
44-ост. лишћ.	18,32	0,01	5,07	8,63	3,97	3,76	1,00	0,00	22,44	104.479
45-цер	13,19	0,00	1,32	4,87	4,37	4,50	1,01	0,08	16,16	75.255
46-воћкарице	0,03	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	189
четинари	2,21	0,00	0,25	0,65	0,45	1,10	0,24	0,02	2,71	12.611
лишћари	97,79	0,03	13,36	37,20	28,37	28,59	10,87	1,35	119,77	557.746
УКУПНО:	100,00	0,03	13,61	37,86	28,82	29,69	11,12	1,37	122,48	570.357

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m ³)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
четинари	0,12	556
лишћари	4,91	22.869
УКУПНО:	5,03	23.425

Категорија 4000М - Изданачке шуме - минирано

Укупна површина минираних изданачких шума у Општини Рудо износи 894,36 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
		(m ³ /ha)								
41-буква	25,66	0,00	2,72	6,11	12,61	3,89	0,13	0,09	25,54	22.845
42-храст	28,51	0,00	3,36	10,96	10,14	3,79	0,13	0,00	28,38	25.386
43-пл. лишћ.	5,42	0,0	1,72	3,14	0,54	0,00	0,00	0,00	5,39	30.468
44-ост. лишћ.	34,22	0,00	8,31	12,89	11,18	1,69	0,00	0,00	34,07	5.506
45-цер	6,18	0,00	0,45	2,53	2,59	0,42	0,00	0,18	6,16	0
четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	89.027
лишћари	100,00	0,00	16,55	35,62	37,05	9,79	0,26	0,26	99,54	89.027
УКУПНО:	100,00	0,00	16,55	35,62	37,05	9,79	0,26	0,26	99,54	

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m ³)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
четинари	0,00	0
лишћари	4,80	4.292
УКУПНО:	4,80	4.292

Категорија 5000 - Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Укупна површина ове категорије земљишта у Општини Рудо износи 1.799,68 ha.

Категорија 5000М - Површине подесне за пошумљавање и газдовање - минирано

Укупно минираних површина ове категорије земљишта у Општини Рудо износи 59,68 ha.

Категорија 6000 - Шуме неподесне за газдовање

Укупна површина шума неподесних за газдовање у Општини Рудо износи 1.691,00 ha.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		(m ³ /ha)								
21-јела	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,53	0,47	0,20	2,20	1.920
22-смрча	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	0,00	0,00	0,22	191
41-буква	37,19	0,00	1,49	4,07	7,07	11,46	3,14	0,00	27,23	23.815
42-храст	16,28	0,00	2,17	3,27	2,39	3,31	0,77	0,00	11,92	10.422
43-пл. лишћ.	11,06	0,00	2,92	3,88	0,00	1,30	0,00	0,00	8,09	7.080
44-ост. лишћ.	24,61	0,00	3,91	7,90	4,49	1,71	0,00	0,00	18,01	15.757
45-цер	7,57	0,00	0,66	2,36	0,56	1,58	0,37	0,00	5,54	4.845
четинари	3,30	0,00	0,00	0,00	0,00	1,74	0,47	0,20	2,41	2.111
лишћари	96,70	0,00	11,16	21,47	14,51	19,37	4,28	0,00	70,79	61.919
УКУПНО:	100,00	0,00	11,16	21,47	14,51	21,12	4,75	0,20	73,20	64.030

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	0,00	0,00	0,03	0,01	0,00	0,04	35
Лишћари	-	0,01	0,08	0,08	0,14	0,06	0,00	0,37	326
УКУПНО:	-	0,01	0,08	0,08	0,17	0,07	0,00	0,41	361

Категорија 6000М - Шуме неподесне за газдовање - минирано

Укупна минирана површина шума неподесних за газдовање у Општини Рудо износи 165,76 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
		(m ³ /ха)								
42-храст	40,45	0,00	4,13	9,88	18,18	3,38	0,00	0,00	35,57	2.581
43-пл. лишћ.	13,41	0,00	5,48	6,31	0,00	0,00	0,00	0,00	11,80	856
44-ост. лишћ.	24,51	0,00	7,92	8,12	5,51	0,00	0,00	0,00	21,55	1.564
45-цер	21,63	0,00	3,95	7,41	7,65	0,00	0,00	0,00	19,02	1.380
четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
лишћари	100,00	0,00	21,50	31,72	31,34	3,38	0,00	0,00	87,93	6.381
УКУПНО:	100,00	0,00	21,50	31,72	31,34	3,38	0,00	0,00	87,93	6.381

ШИФРА 7000 – Узурпације

Укупна површина узурпација у Општини Рудо износи 2.129,42 ха.

ШИФРА 7000 М – Узурпације -минирано

Укупна минирана површина узурпација у Општини Рудо износи 276,53 ха.

Општина Чајниче

Категорија 1000 - Високе шуме са природном обновом

Укупна површина високих шума са природном обновом у Општини Чајниче износи 179,71 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
21-јела	1,92		3,7	0,58	1,47	2,15	2,62	0,32	0,00	7,14	1.284
22-смрча	1,75		4,0	0,14	0,49	0,66	4,55	0,68	0,00	6,52	1.171
41-буква	93,43		3,0	4,19	25,85	57,41	170,36	80,13	9,90	347,84	62.510
43-пл. лишћ.	1,74		3,8	0,30	1,43	1,45	2,10	1,19	0,00	6,47	1.162
44-ост. лишћ.	1,17		4,3	0,11	0,51	0,70	2,25	0,78	0,00	4,35	781
Четинари	3,67			0,72	1,96	2,81	7,17	1,00	0,00	13,66	2.455
Лишћари	96,33			4,60	27,79	59,56	174,70	82,10	9,90	358,65	64.453
УКУПНО	100,00	78,49		5,32	29,75	62,37	181,88	83,10	9,90	372,31	66.908

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	0,09	0,08	0,16	0,03	0,00	0,37	66
Лишћари	-	0,15	0,67	1,09	4,06	1,07	0,03	7,07	1.270
УКУПНО:	-	0,15	0,76	1,17	4,22	1,10	0,03	7,43	1.336

Категорија 1000М - Високе шуме са природном обновом - минирано

Укупна површина минираних високих шума са природном обновом у Општини Чајниче износи 94,29 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој Површини
				(m ³ /ha)							
21-јела	33,36		3,0	2,41	15,95	19,24	50,02	28,73	3,02	119,37	11.255
22-смрча	13,35		2,5	0,00	3,85	10,58	16,60	16,77	0,00	47,79	4.506
41-буква	49,92		3,0	5,33	8,05	17,71	91,98	48,93	6,62	178,63	16.843
43-пл. лишћ.	3,37		4,0	0,00	2,49	0,00	9,57	0,00	0,00	12,06	1.137
Четинари	46,71			2,41	19,80	29,82	66,61	45,50	3,02	167,15	15.761
Лишћари	53,29			5,33	10,54	17,71	101,55	48,93	6,62	190,69	17.980
УКУПНО	100,00	82,00		7,74	30,34	47,53	168,16	94,43	9,64	357,84	33.741

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	1,29	0,18	2,04	0,47	0,00	3,98	375
Лишћари	-	0,00	0,16	0,00	2,21	0,56	0,06	2,99	282
УКУПНО:	-	0,00	1,45	0,18	4,24	1,03	0,06	6,97	657

Категорија 6000 - Шуме неподесне за газдовање

Укупна површина ове категорије шума у Општини Чајниче износи 24,54 ha.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		(m ³ /ha)								
41-буква	98,82	0,00	0,00	10,71	11,30	162,11	49,92	0,00	234,03	5.509
43-пл. лишћ.	1,18	0,00	0,00	2,80	0,00	0,00	0,00	0,00	2,80	66
четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
лишћари	100,00	0,00	0,00	13,51	11,30	162,11	49,92	0,00	236,83	5.575
УКУПНО:	100,00	0,00	0,00	13,51	11,30	162,11	49,92	0,00	236,83	5.575

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	-	0,00	0,00	0,00	1,10	1,23	0,00	2,34	55
УКУПНО:	-	0,00	0,00	0,00	1,10	1,23	0,00	2,34	55

Категорија 6000М - Шуме неподесне за газдовање - минирано

Укупна минирана површина шума неподесних за газдовање у Општини Чајниче износи 18,08 ха.

Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
		(m ³ /ha)								
21-јела	36,27	0,00	0,00	7,90	0,00	73,88	0,00	0,00	81,78	911
22-смрча	15,84	0,00	15,26	20,47	0,00	0,00	0,00	0,00	35,73	398
41-буква	47,89	0,00	0,00	0,00	34,20	18,49	55,30	0,00	107,99	1.203
четинари	52,11	0,00	15,26	28,37	0,00	73,88	0,00	0,00	117,50	1.309
лишћари	47,89	0,00	0,00	0,00	34,20	18,49	55,30	0,00	107,99	1.203
УКУПНО:	100,00	0,00	15,26	28,37	34,20	92,37	55,30	0,00	225,49	2.512

Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА (cm)							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој поршини
	(m ³ /ha)								
Четинари	-	0,00	1,35	0,00	3,77	0,00	0,00	5,12	57
Лишћари	-	0,00	0,00	2,06	0,00	0,63	0,00	2,69	30
УКУПНО:	-	0,00	1,35	2,06	3,77	0,63	0,00	7,81	87

ШИФРА 7000 – Узурпације

Укупна површина узурпација у Општини Чајниче износи 8,36 ха.

ШИФРА 7000 М – Узурпације -минирано

Укупна минирана површина узурпација у Општини Чајниче износи 2,68 ха.

Степен отворености по привредним јединицама за ШПП „Вишеградско“

Привредна јединица	Дужина путева у km		Путеви који отварају површину (km)							Отвореност km/1000 ha							
	Јавни пут	Шумски путеви	Укупно	Високе шуме са природном обновом	Високе деградирани шуме	Шумске културе	Изданачке шуме	Површине подесне за пошумљавање и газдовање	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање	Укупно	Високе шуме са природном обновом	Високе деградирани шуме	Шумске културе	Изданачке шуме	Површине подесне за пошумљавање и газдовање	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање	Укупно
„Сјемећ“			124,65	49,50	3,20	2,50	23,00	6,30	2,00	86,50	18,95	-	43,29	14,84	45,20	6,00	18,34
„Бабина гора-Гостиља“			130,10	77,40	-	2,10	2,50	1,50	1,70	85,20	16,87	-	34,60	3,25	8,45	1,73	12,94
„Варда-Рзав“			195,90	96,00	-	5,20	24,00	2,70	4,40	132,30	9,79	-	15,35	8,70	4,94	9,52	9,51
„Сутјеска-Радојна“			116,50	21,60	3,80	2,60	24,20	0,90	2,60	55,70	8,12	10,10	49,28	10,78	7,83	3,34	8,95
„Лим-Рудо“			138,80	37,75	0,38	4,46	17,85	11,17	14,20	85,81	11,52	0,85	7,02	6,88	8,20	12,39	9,07
УКУПНО Ш.П.П.			705,95	282,25	7,38	16,86	91,55	22,57	24,90	445,51	12,30	8,69	14,72	9,23	9,64	6,72	10,90

III. ПЛАНОВИ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА ЗА НАРЕДНИ УРЕЂАЈНИ ПЕРИОД

ПЛАН КОЛИЧИНЕ И ДИНАМИКЕ СЈЕЧА

План сјеча по ширим категоријама шума

На основу претходно приказаног стања, циљева газдовања и критеријума за утврђивање обима сјеча, за овај уређајни период, планиран је сљедећи обим сјеча за шумскопривредно подручје.

Ужа категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	Обим сјеча (стат) у m ³					
			Свеукупна дрвна маса			Маса крупног дрвета		
			За 10 година		Просјек годишње	За 10 година		Просјек годишње
			На цијелој површ.	По хектару		На цијелој површ.	По хектару	
1000	22.938,58	Четин.	474.400	20,68	47.440	398.496	17,37	39.850
		Лишћ.	323.900	14,12	32.390	262.359	11,44	26.236
		Свега	798.300	34,80	79.830	660.855	28,81	66.086
2000	849,15	Четин.	400	0,47	40	336	0,40	34
		Лишћ.	18.500	21,79	1.850	14.985	17,65	1.499
		Свега	18.900	22,26	1.890	15.321	18,04	1.533
3000	1.120,75	Четин.	28.475	25,41	2.848	23.919	21,34	2.392
		Лишћ.	2.720	2,43	272	2.203	1,97	220
		Свега	31.195	27,83	3.120	26.122	23,31	2.612
4000	9.904,79	Четин.	4.280	0,43	428	3.595	0,36	360
		Лишћ.	130.100	13,14	13.010	105.381	10,64	10.538
		Свега	134.380	13,57	13.438	108.976	11,00	10.898
УКУПНО	34.813,27	Четин.	507.555	14,58	50.756	426.346	12,25	42.635
		Лишћ.	475.220	13,65	47.522	384.928	11,06	38.493
		Свега	982.775	28,23	98.278	811.274	23,30	81.128

Обим сјеча у високим шумама са природном обновом по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету

Површина: 22.938,58 ha

Врста дрвећа	ОБИМ СЈЕЧА У m ³							Укупно на цијелој површини	МАСА КРУПНОГ ДРВЕТА	
	СВЕУКУПНЕ ДРВНЕ МАСЕ								На цијелој површини	Просјечно по 1 хектару
	Просјечно по 1 хектару									
	Дебљинске класе у cm									
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	Свега			
Јела	0.05	0.27	0.58	1.43	0.49	0.01	2.83	64,974	54,578	2.38
Смрча	0.03	0.14	0.25	0.65	0.26	0.01	1.33	30,475	26,708	1.16
Бијели бор	0.01	0.04	0.09	0.19	0.03	0.00	0.37	8,373	7,034	0.31
Црни бор	0.32	1.71	3.86	8.11	2.07	0.07	16.15	370,570	310,169	13.52
Остали четинари	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8	7	0.00
Буква	0.28	1.25	1.87	3.96	2.49	0.29	10.13	232,352	188,205	8.20
Храст	0.05	0.29	0.43	0.59	0.19	0.01	1.55	35,557	28,801	1.26
Пл. лишћ.	0.05	0.09	0.09	0.11	0.05	0.00	0.39	8,912	7,219	0.31
Ост. лишћ.	0.17	0.35	0.27	0.28	0.08	0.01	1.15	26,380	21,368	0.93
Цер	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.84	19,342	15,667	0.68
Воћкарице	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.06	1,357	1,099	0.05
Четинари	0.40	2.17	4.79	10.39	2.85	0.08	20.68	474,400	398,496	17.37
Лишћари	0.54	1.97	2.66	4.93	2.80	0.31	14.12	323,900	262,359	11.44
Укупно	0.94	4.14	7.45	15.32	5.65	0.39	34.80	798,300	660,855	28.81

Обим сјеча у високим деградираним шумама по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету

Површина: 849,15 ха

Врста дрвећа	ОБИМ СЈЕЧА У m ³							Укупно на цијелој површини	МАСА КРУПНОГ ДРВЕТА	
	СВЕУКУПНЕ ДРВНЕ МАСЕ								На цијелој површини	Просјечно по 1 хектару
	Просјечно по 1 хектару									
	Дебљинске класе у cm									
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	Свега			
Смрча	0.00	0.01	0.00	0.02	0.02	0.00	0.06	49	42	0.05
Бијели бор	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4	3	0.00
Црни бор	0.01	0.05	0.14	0.19	0.02	0.00	0.41	347	291	0.34
Буква	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0	0	0.00
Храст	0.11	0.65	1.51	2.52	1.81	0.34	6.93	5,885	4,767	5.61
Пл.лишћари	0.69	4.86	8.01	9.61	4.71	0.78	6.78	5,761	4,667	5.50
Ост. лишћ.	0.16	0.56	0.50	0.39	0.06	0.00	0.82	697	564	0.66
Цер	0.94	2.75	2.35	1.87	0.30	0.00	3.13	2,656	2,151	2.53
Воћкарице	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.11	3,490	2,827	3.33
Чегинари	0.01	0.08	0.14	0.18	0.05	0.00	0.47	400	336	0.40
Лишћари	0.60	2.41	4.14	9.54	4.84	0.25	21.79	18,500	14,985	17.65
Укупно	0.61	2.49	4.28	9.72	4.89	0.25	22.26	18,900	15,321	18.04

Обим сјеча у шумским културама по врстама дрвећа, дебљинској структури и квалитету

Површина: 1.120,75 ха

Врста дрвећа	ОБИМ СЈЕЧА У m ³							Укупно на цијелој површини	МАСА КРУПНОГ ДРВЕТА	
	СВЕУКУПНЕ ДРВНЕ МАСЕ								На цијелој површини	Просјечно по 1 хектару
	Просјечно по 1 хектару									
	Дебљинске класе у cm									
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	Свега			
Јела	0.00	0.05	0.05	0.03	0.00	0.00	0.13	147	124	0.11
Смрча	0.02	0.12	0.16	0.19	0.06	0.01	0.56	630	529	0.47
Б.бор	0.09	0.68	0.36	0.02	0.02	0.00	1.17	1,309	1,100	0.98
Ц.бор	0.03	0.19	0.13	0.06	0.01	0.00	0.41	26,389	22,166	19.78
Буква	0.02	0.07	0.03	0.09	0.12	0.04	0.37	411	333	0.30
Храст	0.15	0.35	0.13	0.08	0.07	0.00	0.78	876	710	0.63
Пл.лишћари	0.07	0.05	0.01	0.00	0.00	0.00	0.12	139	113	0.10
Ост.лишћари	0.16	0.17	0.14	0.06	0.01	0.01	0.54	607	491	0.44
Цер	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.58	653	529	0.47
Воћкарице	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.03	34	28	0.02
Четинари	0.15	1.03	0.69	0.30	0.09	0.01	25.41	28,475	23,919	21.34
Лишћари	0.39	0.64	0.30	0.23	0.20	0.05	2.43	2,720	2,203	1.97
Укупно	0.54	1.67	1.00	0.53	0.29	0.05	27.84	31,195	26,122	23.31

Обим сјеча у изданацким шумама по врстама дрвећа, и дебљинској структури

Површина: 9.904,79 ha

Врста дрвећа	ОБИМ СЈЕЧА У m ³								Укупно на цијелој површини	МАСА КРУПНОГ ДРВЕТА	
	СВЕУКУПНЕ ДРВНЕ МАСЕ									На цијелој површини	Просјечно по 1 хектару
	Просјечно по 1 хектару										
	Дебљинске класе у cm										
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	Свега			
Јела	-	0.01	0.01	0.00	0.01	0.01	0.00	0.02	232	195	0.02
Смрча	-	0.00	0.00	0.00	0.03	0.01	0.00	0.05	496	529	0.05
Бијели бор	-	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	68	57	0.01
Црни бор	-	0.02	0.14	0.09	0.11	0.04	0.01	0.41	26,389	2,902	0.29
Остали четинари	-	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	28	23	0.00
Буква	-	0.36	0.95	0.95	0.91	0.54	0.07	3.84	38,104	30,864	3.11
Храст	-	0.53	1.21	0.91	0.71	0.18	0.02	3.68	36,460	29,532	2.98
Пл.лишћари	-	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	139	4,398	0.44
Ост.лишћари	-	1.16	1.23	0.48	0.31	0.07	0.00	3.55	35,214	28,523	2.88
Цер	-	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.47	14,589	11,817	1.19
Воћкарице	-	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.03	303	245	0.02
Четинари	-	0.03	0.16	0.09	0.15	0.05	0.01	0.43	4,280	3,595	0.37
Лишћари	-	2.05	3.39	2.34	1.93	0.79	0.09	13.14	130,100	105,381	10.63
Укупно	-	2.08	3.56	2.43	2.09	0.84	0.09	13.57	134,380	108,976	11.00

ПЛАН СЈЕЧА ПО ОПШТИНАМА

Општина - ВИШЕГРАД

Врста дрвећа	Површина ха	Врста дрвећа	План сјеча у метрима кубним					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По 1 хектару		На цијелој површини	По 1 хектару	
Високе шуме са природном обновом	14.656,46	Четинари	356.749	24,34	35.675	299.669	20,45	29.967
		Лишћари	178.293	12,16	17.829	144.417	9,85	14.442
		Укупно	535.042	36,51	53.504	444,086	30,30	44.409
Високе деградиране шуме	42,98	Четинари	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћари	506	11,77	51	410	9,54	41
		Укупно	506	11,77	51	410	9,54	41
Шумске културе	386,07	Четинари	8.073	20,91	807	6.781	17,57	678
		Лишћари	850	2,20	85	689	1,78	69
		Укупно	8.923	23,11	892	7.470	19,35	747
Изданачке шуме	5.257,73	Четинари	2.012	0,38	201	1.690	0,32	169
		Лишћари	57.158	10,87	5.716	46.298	8,81	4.630
		Укупно	59.170	11,25	5.917	47.988	9,13	4.799
Укупно	20.343,24	Четинари	366.834	18,03	36.683	308.141	15,15	30.814
		Лишћари	236.807	11,64	23.681	191.814	9,43	19.181
		Укупно	603.641	29,67	60.364	499.954	24,58	49.995

Општина - РУДО

Врста дрвећа	Површина ћа	Врста дрвећа	План сјеча у метрима кубним					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По 1 хектару		На цијелој површини	По 1 хектару	
Високе шуме са природном обновом	8.102,26	Четинари	117.177	14,46	11.718	98.429	12,15	9.843
		Лишћари	137.243	16,94	13.724	111.167	13,72	11.117
		Укупно	254.420	31,40	25.442	209.596	25,87	20.960
Високе деградиране шуме	806,17	Четинари	400	0,50	40	336	0,42	34
		Лишћари	17.994	22,32	1.799	14.575	18,08	1.458
		Укупно	18.394	22,82	1.839	14.911	18,50	1.491
Шумске културе	734,68	Четинари	20.402	27,77	2.040	17.138	23,33	1.714
		Лишћари	1.870	2,55	187	1.515	2,06	151
		Укупно	22.272	30,32	2.227	18.652	25,39	1.865
Изданачке шуме	4.656,68	Четинари	2.268	0,49	227	1.905	0,41	191
		Лишћари	72.942	15,66	7.294	59.083	12,69	5.908
		Укупно	75.210	16,15	7.521	60.988	13,10	6.099
Укупно	14.299,79	Четинари	140.247	9,81	14.025	117.807	8,24	11.781
		Лишћари	230.049	16,09	23.005	186.340	13,03	18.634
		Укупно	370.296	25,90	37.030	304.147	21,27	30.415

Општина - ЧАЈНИЧЕ

Врста дрвећа	Површина ha	Врста дрвећа	План сјеча у метрима кубним					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По 1 хектару		На цијелој површини	По 1 хектару	
Високе шуме са природном обновом	179,71	Четинари	474	2,64	47	398	2,22	40
		Лишћари	8.364	46,54	836	6.775	37,70	677
		Укупно	8.838	49,18	884	7.173	39,91	717
Укупно	179,71	Четинари	474	2,64	47	398	2,22	40
		Лишћари	8.364	46,54	836	6.775	37,70	677
		Укупно	8.838	49,18	884	7.173	39,91	717

ПЛАН ИСКОРИШЋАВАЊА ШУМА

План искоришћавања шума углавном се базира на коришћењу планираног етата, односно планираног обима сјеча за шумскопривредно подручје, привредне јединице и подручје општине. За наведене уређајне јединице план искоришћавања шума садржи обим и структуру производње шумских дрвних сортимената по врстама дрвећа. Поред наведеног план искоришћавања шума за шумскопривредно подручје као цјелину садржи приказ главних карактеристика технологије искоришћавања која ће се примјењивати и план средстава рада која су потребна за реализацију планиране производње.

С обзиром на могућност кориштења осталих производа шума, потребно је за шумскопривредно подручје као цјелину утврдити планове: сакупљања љековитог биља, сакупљања јестивих гљива, шумских плодова и др. Овај план садржи врсте и количине производа и приказ услова које је потребно обезбједити за реализацију планиране производње.

План искоришћавања шумских дрвних сортимената

На основу планираног обима сјеча за шумскопривредно подручје, привредне јединице и подручја општина утврђен је обим и структура производње дрвних сортимената по врстама дрвећа за наредни уређајни период. За процјену процентуалног удјела шумских сортимената у укупној запремини планираној за сјечу у наредном уређајном периоду, по техничким квалитетним класама и дебљинским класама у високим шумама, служе сортиментне таблице на бази укупне дрвне масе и масе крупног дрвета. За дату врсту дрвећа и техничку класу стабала, из таблица се директно читавају процентуални удјели појединих врста шумских сортимената, по дебљинским класама. Множењем прочитаних процената са запремином дрвета и дјелењем са 100, добијају се количине појединих врста шумских сортимената (m^3) који се могу израдити из планираног обима сјеча, одређене врсте дрвећа, техничке класе и дебљинске структуре.

Поменуте таблице служе за процјену удјела шумских сортимената јеле, смрче и букве, а метод израде таблица детаљно су изложени у радовима: В, Вукмировић, 1971.; Ј, Павлич, 1973. Недостају сортиментне таблице за бијели бор, црни бор, али при изради шумскопривредних основа за бијели и црни бор могу се користити сортиментне таблице израђене за смрчу, водећи рачуна о дебљини коре код борова у односу на смрчу.

Удио сортимената се може утврдити и на основу сортиментних таблица на бази крупног дрвета, што значи да се помоћу првих и других сортиментних таблица добијају исте количине сортимената, у првом случају израчунате на бази запремине укупне дрвне масе (тзв. свеукупне масе), а у другом на бази запремине крупног дрвета.

Користећи претходно наведене сортиментне таблице на бази укупне дрвне масе утврђен је асортиман дрвних сортимената по категоријама шума и укупно за шумскопривредно подручје као цјелину.

**ПРОИЗВОДЊА ШУМСКИХ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА ПО КАТЕГОРИЈАМА ШУМА ЗА
ШПП**

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ФиЛ	0.77	3,653	1.00	3,239	6,892
ПТ ₁	22.04	104,558	4.10	13,280	117,838
ПТ2	29.03	137,718	5.42	17,555	155,274
ПТ3	6.33	30,030	8.20	26,560	56,589
ТТ	1.56	7,401	0	0	7,401
Јамско дрво	5.30	25,143	0	0	25,143
Ситно техничко дрво	0.15	712	0	0	712
Целулозно дрво	7.71	36,576	17.71	57,363	93,939
Огривно дрво	0	0	34.78	112,652	112,652
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	72.89	345,790	71.21	230,649	576,439
Отпадак	27.11	128,610	28.79	93,251	221,861
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	474,400	100.00	323,900	798,300

Структура етата по сортиментима за високе деградиране шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ПТ1	-	-	-	-	-
ПТ2	29.03	116	5.42	1,003	1,119
ПТ3	6.33	25	8.20	1,517	1,542
Целулозно дрво	31.31	125	17.71	3,276	3,402
Огривно	0.00	0	34.78	6,434	6,434
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	66.67	267	66.11	12,230	12,497
Отпадак	33.33	133	33.89	6,270	6,403
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	400	100.00	18,500	18,900

Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ПТ ₁	3.80	1,082	1.47	40	1,122
ПТ2	11.57	3,295	3.24	88	3,383
ПТ3	2.28	649	5.03	137	786
ТТ	10.52	2,996	0.00	0	2,996
Јамско	23.98	6,828	0.00	0	6,828
Ситно техничко дрво	3.79	1,079	0.00	0	1,079
Целулозно дрво	10.80	3,075	17.38	473	3,548
Огривно	0.00	0	38.83	1,056	1,056
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	66.74	19,004	65.95	1,794	20,798
Отпадак	33.26	9,471	34.05	926	10,397
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	28,475	100.00	2,720	31,195

Структура етата по сортиментима за издавачке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ПТЗ	14.20	608	9.40	12,229	12,837
Целулозно дрво	45.90	1,965	17.70	23,028	24,992
Огревно	0.00	0	41.90	54,512	54,512
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	60.10	2,572	69.00	89,769	92,341
Отпадак	39.90	1,708	31.00	40,331	42,039
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	4,280	100.00	130,100	134,380

Структура дрвних сортимената на шумскопривредном подручју

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ФиЛ	0,72	3.653	0,68	3.239	6.892
ПТ ₁	20,81	105.640	2,80	13.320	118.960
ПТ ₂	27,81	141.129	3,92	18.646	159.775
ПТ ₃	6,17	31.312	8,51	40.443	71.755
ТТ	2,05	10.397	0	0	10.397
Јамско дрво	6,30	31.971	0	0	31.971
Ситно техничко дрво	0,35	1.791	0	0	1.791
Целулозно дрво	8,17	41.741	17,71	84.140	125.881
Огревно дрво	0	0	36,75	174.654	174.654
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	72,43	367.634	72,48	344.442	712.076
Отпадак	27,57	139.921	27,52	140.778	270.699
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100	507.555	100	475.220	982.775

**ПРОИЗВОДЊА ШУМСКИХ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА ПО КАТЕГОРИЈАМА ШУМА ЗА
ОПШТИНЕ**

Општина: ВИШЕГРАД

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ФиЛ	0.77	2,747	1.00	1,783	4,530
ПТ ₁	22.04	78,627	4.10	7,310	85,937
ПТ ₂	29.03	103,564	5.42	9,663	113,228
ПТ ₃	6.33	22,582	8.20	14,620	37,202
ТТ	4.56	16,268		0	16,268
Јамско дрво	5.30	18,908		0	18,908
Ситно техничко дрво	0.15	535		0	535
Целулозно дрво	7.71	27,505	17.71	31,576	59,081
Огревно дрво	0.00	0	34.78	62,010	62,010
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	75.89	270,737	71.21	126,962	397,699
Отпадак	24.11	86,012	28.79	51,331	137,343
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	356,749	100.00	178,293	535,042

Структура етата по сортиментима за високе деградиране шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
ПТ1	0	0	0	0	0
ПТ2	0	0	5.42	27	27
ПТ3	0	0	8.20	41	41
Целулозно дрво	0	0	17.71	90	90
Огревно	0	0	34.78	176	176
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	0	0	66.11	335	335
Отпадак	0	0	33.89	171	171
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	0	0	100.00	506	506

Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
ПТ ₁	3.80	307	1.47	12	319
ПТ2	11.57	934	3.24	28	962
ПТ3	2.28	184	5.03	43	227
ТТ	10.52	849		0	849
Јамско	23.98	1,936		0	1,936
Ситно техничко дрво	3.79	306		0	306
Целулозно дрво	10.80	872	17.38	148	1,020
Огревно	0.00	0	38.83	330	330
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	66.74	5,388	65.95	561	5,948
Отпадак	33.26	2,685	34.05	289	2,975
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	8,073	100.00	850	8,923

Структура етата по сортиментима за изданацке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
ПТ3	14.20	286	9.40	5,373	5.659
Целулозно дрво	45.90	924	17.70	10,117	11.040
Огревно	0.00	0	41.90	23,949	23.949
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	60.10	1,209	69.00	39,439	40.648
Отпадак	39.90	803	31.00	17,719	18.522
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	2,012	100.00	57,158	59.170

Општина:РУДО

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ФиЛ	0.77	902	1.00	1,372	2,275
ПТ ₁	22.04	25,826	4.10	5,627	31,453
ПТ2	29.03	34,016	5.42	7,439	41,455
ПТ3	6.33	7,417	8.20	11,254	18,671
ТТ	4.56	5,343		0	5,343
Јамско дрво	5.30	6,210		0	6,210
Ситно техничко дрво	0.15	176		0	176
Целулозно дрво	7.71	9,034	17.71	24,306	33,340
Огревно дрво	0.00	0	34.78	47,733	47,733
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	75.89	88,926	71.21	97,731	186,656
Отпадак	24.11	28,251	28.79	39,512	67,764
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	117,177	100.00	137,243	254,420

Структура етата по сортиментима за високе деградиране шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ПТ1					
ПТ2	29.03	116	5.42	975	1,091
ПТ3	6.33	25	8.20	1,476	1,501
Целулозно дрво	31.31	125	17.71	3,187	3,312
Огревно	0.00	0	34.78	6,258	6,258
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	66.67	267	66.11	11,896	12,163
Отпадак	30.21	133	33.89	6,098	6,231
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	400	100.00	17,994	18,394

Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	м ³	%	м ³	м ³
ПТ ₁	3.80	775	1.47	27	803
ПТ2	11.57	2,361	3.24	61	2,421
ПТ3	2.28	465	5.03	94	559
ТТ	10.52	2,146		0	2,146
Јамско	23.98	4,892		0	4,892
Ситно техничко дрво	3.79	773		0	773
Целулозно дрво	10.80	2,203	17.38	325	2,528
Огревно	0.00	0	38.83	726	726
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	66.74	13,616	65.95	1,233	14,850
Отпадак	33.26	6,786	34.05	637	7,422
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	20,402	100.00	1,870	22,272

Структура етата по сортиментима за изданачке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
ПТЗ	14.20	322	9.40	6,857	7,179
Целулозно дрво	45.90	1,041	17.70	12,911	13,952
Огревно	0.00	0	41.90	30,563	30,563
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	60.10	1,363	69.00	50,330	51,693
Отпадак	39.90	905	31.00	22,612	23,517
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	2,268	100.00	72,942	75,210

Општина: ЧАЈНИЧЕ

Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	%	m ³	%	m ³	m ³
Фил	0.77	4	1.00	84	87
ПТ ₁	22.04	104	4.10	343	447
ПТ ₂	29.03	138	5.42	453	591
ПТ ₃	6.33	30	8.20	686	716
ТТ	4.56	22		0	22
Јамско дрво	5.30	25		0	25
Ситно техничко дрво	0.15	1		0	1
Целулозно дрво	7.71	37	17.71	1,481	1,518
Огревно дрво	0.00	0	34.78	2,909	2,909
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	75.89	360	71.21	5,956	6,316
Отпадак	24.11	114	28.79	2,408	2,522
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	100.00	474	100.00	8,364	8,838

План коришћења осталих шумских производа

У наредном уређајном периоду потребно је истражити могућности сакупљања и производње осталих шумских производа, те израдом извођачких пројеката за извођење покушати плански организовати ову производњу.

У складу са законском регулативом на овом шумскопривредном подручју може се вршити:

- сакупљање разних шумских плодова,
- сакупљање јестивог и љековитог биља,
- сакупљање јестивих гљива, и
- производња дрвног ђумура,

Економска вриједност која се очекује од производње осталих шумских производа није безначајна, посебно када се узме у обзир вриједност која се очекује од ове производње. Посебан значај има ова дјелатност када су у питању рјешавања технолошких вишкова и запошљавање радне снаге у оквиру шумског газдинства.

У Републици Српској, па и ШГ „Панос“ постоје велике могућности за коришћење постојеће биомасе у шумама и за проширење ланца вриједности у шумарству. Тренутно не постоји инвентура неискориштене биомасе као потенцијала енергетског ресурса а производња на бази биомасе (пелети, дрвени угаљ, брикети и др) није довољно развијена.

Потенцијалне могућности коришћења љековитог биља

Основ животне средине на овом шумскопривредном подручју чине природни ресурси шумског дрвећа, грмља и приземне вегетације. Они заједно као шумски екосистем представљају значајну природну, а у исто вријеме и производну категорију која је од општег и посебног интереса за привредни развој овог подручја.

У складу са законском регулативом за наредних 10 година потребно је предвидјети динамику коришћења ових природних ресурса. План коришћења љековитог и ароматичног биља углавном ће зависити од сљедећих фактора:

- распрострањеност, бројност и учесталост љековитог и ароматичног биља,
- способност репродукције, односно степен учесталости и обнове, и
- бројност функција и непосредна корист од љековитог и ароматичног биља,

При последњем уређивању шума није вршено утврђивање бројности љековитог биља на репрезентативним узорцима, али је евидентирана учесталост и распрострањеност на основу окуларног запажања. На основу ових података и података типолошког картирања запажена је и дјелимично утврђена појава сљедећих врста љековитог и ароматичног биља, приказана у наредној табели:

Заступљеност ароматичног и љековитог биље на ШПП-у		
Латински назив	Народни назив	Употреба дијелова
<i>Hypericum perforatum</i> L.	Кантарион	Стабло и цвијет
<i>Allium ursinum</i> L.	Дивљи лук	Стабо и гомољ
<i>Achillea millefolium</i>	Хајдучка трава	Стабло и цвијет
<i>Thymus serpyllum</i> L.	Мајчина душица	Стабло и цвијет
<i>Asperula odorata</i>	Лазаркиња	Стабло и цвијет
<i>Rubus hirtus</i> w.et.k.	Купина	Корјен, стабло и плод
<i>Juniperus communis</i>	Смрека, вења	Плод
<i>Crataegus monogyna</i> L.	Глог	Плод
<i>Erythraea centaureum</i>	Кичица	Стабло и цвијет
<i>Corylus avellana</i> L.	Љеска	Плод
<i>Atropa belladonna</i>	Велебиље, буника	Стабло и лист
<i>Fragaria vesca</i>	Шумска јагода	Плод и лист
<i>Potentilla alba</i>	Срчењак	Лист
<i>Arctostaphylos uva ursi</i>	Медвеђе грожђе	Лист
<i>Taraxacum officinale</i>	Маслчак	Лист и цвијет
<i>Origanum vulgare</i>	Вранилова трава	Лист и цвијет
<i>Hypericum perforatum</i>	Кантарион	Лист и цвијет
<i>Runus spinosa</i>	Трњина	Плод
<i>Sambucus nigra</i>	Црна зова	Плод
<i>Geranium</i> sp.	Здравац	Лист

Наведене биљне врсте налазе се на њиховим природним стаништима и јављају се појединачно или у већим групама. На влажнијим стаништима букве налазимо дивљи лук и бијели бун које су доминантне врсте.

Познато је да биљке у току године не садрже исте количине љековитих материја, већ се њихов садржај у току њиховог раста и развоја мјења. Тако се лист сабира у току цвјетања, дакле у вријеме када садрже највише активних материја. Подземни дијелови биљака, а посебно коријен вади се у јесен, на крају вегетационог периода, када је садржај активних материја највећи.

Без детаљне хемијске анализе и лабораторијског испитивања љековитих својстава љековитог биља, не могу се правилно утврдити вриједности и љековита својства наведеног биља. Односно, прије него што се приступи сакупљању љековитог биља потребно је урадити припремне радове као што су:

- избор комерцијалних врста љековитог биља,
- избор локације за откуп и ускладиштење,
- избор локације за подизање сушаре, и
- начин транспорта до прерађивача,
-

Корисне врсте гљива и њихове производне могућности

Потенцијалне могућности сакупљања и производње јестивих гљива на овом шумскопривредном подручју, научно нису довољно истражене. Међутим, заступљеност јестивих гљива на овом подручју је значајна, што је уочено приликом последњег уређивања шума.

Користећи научне радове и објављену стручну литературу, утврђено је дјелимично потенцијал јестивих гљива на овом шумскопривредном подручју, те у зависности од категорије шума приказане се највредније врсте у слиједећој табели:

Преглед јестивих гљива на шумскопривредном подручју		
Типови шума	Латински назив	Народни назив
1. Fagetum montanum	Boletus edulis Bull, Boletus aestivalis Poul, Centharellus cibarius Fr, Lactarius piperatus L, Amanita rubescens Pers, Macrolepiota prominens	Прави вргањ, вргањ Прољетни вргањ Лисичарка, Мљечница, Бисерка, бисерница Бијела сунчаница
2. Abieto- Fagetum	Boletus edulis Bull, Laccinum sp, Boletus aureus Bul,ex,Fr, Rusula vesca Fr,	Прави вргањ, вргањ Вргањ Црни вргањ Јестива красница
2. Erico-Pinetum	Boletus pinophilus, Lactarius deliciosus	Боров вргањ, рујница

Прије него што се приступи сакупљању јестивих гљива, треба да упознамо отровне гљиве, као што су зелена пупавка (*Amanita phalloides*) и ушилјену пупавку (*Amanita vesca*), двије наше најопасније гљиве, које се налазе на шумскопривредном подручју.

Зелена пупавка узрокује око 95% свих тровања од стране гљива са смртоносним исходом. Први знаци тровања уочавају се касно, зато је љубитељима гљива потребно организовати стручна и научна предавања о начину сакупљања и детерминацији јестивих гљива.

Материјална корист од организованог сакупљања гљива је велика и позната, па је зато потребно урадити квалитетне програме у циљу коришћења ових природних потенцијала.

ПЛАН ШУМСКОУЗГОЈНИХ РАДОВА

План шумскоузгојних радова, као и сви други планови газдовања, по врсти и обиму за Вишеградско шумскопривредно подручје у наредном уређајном периоду од 01.01.2015. до 31.12.2024. године је производ стања шума и шумског земљишта, циљева газдовања по газдинским класама, утврђеног обима сјеча и важећих законских прописа.

На основу предњих поставки утврђен је и у наредном излагању приказан план шумскоузгојних радова за шумскопривредно подручје, газдинске класе и привредне јединице.

Извршење плана шумскоузгојних радова за шумскопривредно подручје има обавезујући карактер.

Врста шумскоузгојних радова

Полазећи од стања шума и циљева газдовања шумама на овом шумскопривредном подручју предвиђене су следеће врсте шумскоузгојних радова:

- **Пошумљавање садњом садница**

- у високим шумама са природном обновом у циљу комплетирања природне обнове,
- у високим деградираним шумама,
- у шибљацима и голетима подесним за пошумљавање,

- **Њега шумских култура**

Њега шумских култура обухвата све активности на њези култура које ће бити подигнуте у наредном уређајном периоду, као и у класама старости шумских култура испод 1/5 опходње

- **Попуњавање шумских култура**

Врше се ако је неуспјех пошумљавања послије прве године од оснивања већи од 20% или ако су се посушиле саднице у већој групи на некој површини у култури, а попуњавање шумских култура планира се до 10 % пошумљених површина. Стварне површине за попуњавање утврдиће се према записницима комисије за колаудацију.

- **Њега природних састојина**

Њега природних састојина обухвата све прореди у развојним фазама од летвењака до зрелих састојина за сјечу по принципу позитивне селекције. Њега природних састојина проводи се редовним сјечама у оквиру предвиђеног система газдовања.

- **Припрема земљишта за природно подмлађивање**

Помоћна мјера при шумскоузгојним радовима као што је уклањање отпадака са сјечине (гране, дијелови дебла, трула дебла и др.), уклањање жбуња, камења и корова приликом припреме терена за природно подмлађивање или пошумљавање.

- **Природно обнављање састојина**

Узгојне мјере које се изводе у фази процеса природног обнављања шума са циљем да се на сјечини обезбједе повољни услови за клијање сјемена и развој подмлатка.

- **Њега природног подмлатка**

Њега природног подмлатка проводи се освјетљавањем у циљу разређивања прегустог склопа и регулисања састава састојине и уклањањем приземне флоре и жбуња и сјечом фенотипски лоших и оштећених јединки.

- **Мелиорација деградираних шума (лат, *melioratio*–побољшање, поправљање стања и вриједности)**

Плански и организационо спроведен систем техничких и биолошких мјера у циљу побољшања садашњег лошег стања објеката мелиорације.

Обим шумскоузгојних радова

Обим шумскоузгојних радова планиран је на основу следећих елемената:

- У високим шумама са природном обновом у циљу комплетирања природне обнове на укупној површини од **14,96** ha потребно је извршити пошумљавање садњом одговарајућих садница. Попуњавање се планира на 10 % површине што износи **1,50** ha, а њега садница након пошумљавања на **14,96** ha.
- Обим радова на њези шумских култура обухвата површину постојећих шумских култура испод таксационог прага на укупној површини од **24,23** ha, и шумске културе које се планирају подићи у наредном уређајном периоду на укупној површини од **180,00** ha.
- Радови у проширеној репродукцији шума обухватају конверзију високих деградираних шума у високе шуме са природном обновом на површини од **29,55** ha и пошумљавање површина подесних за пошумљавање и газдовање на **150,45** ha.

У складу са предњим констатацијама планиране су следеће врсте и обим шумскоузгојних радова, за шумскопривредно подручје, за газдинске класе и привредне јединице:

План шумскоузгојних радова за ШПП

Редни број	ВРСТА РАДА	ПЛАНИРАНО (ha)	
		За 10 година	Просјечно годишње
1.	Припрема земљишта за природно подмлађивање	-	-
2.	Пошумљавање садњом садница	329,60	32,96
3.	Попуњавање шумских култура	32,96	3,29
4.	Њега шумских култура	329,60	32,96
5.	Њега култура испод такс,прага	24,23	2,42
5.	Природна обнова	2.278,87	227,88
6.	Њега природног подмлатка	2.278,87	227,88

ПЛАН ЗАШТИТЕ ШУМА

Шуме као најважнији природни екосистем, стално су изложене нападу више врста штетних биотских и абиотских утицаја. Ако желимо сачувати основне вриједности шума на шумскопривредном подручју, треба обратити велику пажњу на заштиту и чување шума, јер су оне подложне опасностима од пожара, биљних болести, напада штетних инсеката и др. Појава ових штетних фактора у протеклом уређајном периоду значајно је утицала на здравствено стање шума на овом подручју.

Дакле, потребно је благовремено проводити прореди, санитарне сјече, успостављање шумског реда и стално постављање контролних стабала.

Поред наведеног важно је напоменути штете изазване од стране човјека, гдје се примјеном тешких трактора јављају оштећења на стаблима и шумском земљишту. Примјеном оптималних средстава рада при извлачењу дрвних сортимената, те кретањем машина само по пројектованим тракторским влакама, ове штетне последице се свде на разумну мјеру.

Глобална заштита шума и шумског земљишта у складу са законском регулативом је приоритетна и обавезујућа мјера, при управљању и газдовању са природним ресурсима и сталим потенцијалима на подручју. У наредном уређајном периоду проводиће се како превентивне тако и репресивне мјере с основним циљем очувања шумских и дргих екосистема у што бољем здравственом и што природнијем стању.

Врсте шумских штета и мјере заштите

Шуме на овом подручју представљају објекте од посебног друштвеног значаја и интереса, те њихова заштита и чување су приоритетне мјере у наредном уређајном периоду. Успјешна заштита шума и шумског земљишта може остварити примјеном научних у пракси провјерених метода директне и индиректне заштите шума и шумског земљишта.

План заштите и чувања шума утврђен је за шумскопривредно подручје као цјелину. План обухвата обим мјера и радова на превентивној и репресивној заштити од бројних и у дјеловању удружених штетних фактора. Полазећи од досадашњих причињених штета и оних које се могу очекивати у наредном периоду, приказани су сљедећи планови заштите шума и шумског земљишта:

- заштита шума од штетног дјеловања човјека,
- заштита шума од стоке и дивљачи,
- заштита шума од биљних болести, инсеката и других штеточина,
- заштита шума од елементарних непогода,
- заштита шума од имисија штетних гасова из ваздуха,
- заштита шума од пожара,

Планом су утврђени организациони, материјални и кадровски услови који ће се обезбједити за извршење плана заштите и чувања шума на овом шумскопривредном подручју.

Заштита шума од штетног дјеловања човјека

Чување шума потребно је организовати као превентивну мјеру, да би се сачувала национална добра од отуђивања. Чуварска служба неопходна је у смислу наведеног закона, да се спријечи пустошење шума, сјеча шума која није одобрена као редован вид обнављања шума, крчење шума, забрани пашарење, жирење, брст, кресање грана, ако шумскопривредном основом није другачије одређено.

Заштита шума од стоке и дивљачи

Приступ стоке на пашу, односно жирење и појила кроз дијелове шума у којима није одобрена паша, дозвољен је само за то одређеним путем. Путеве за приступ и прогон стоке на пашу, односно жирење и појило, одређује и обиљежава управљач шума.

Узгајањем, заштитом, ловљењем и коришћењем дивљачи у државним шумама, у складу са ловнопривредним основама бави се корисник ловишта, коме је ловиште дато на коришћење. У шуми се могу узгајати само оне врсте дивљачи и у оном броју који не смета правилном газдовању шумама. Повећањем и побољшањем исхране и здравственог стања дивљач у шуми чини незнатне штете, а у супротном причињава велике штете на једногодишњим избојцима младих биљака које користи за исхрану.

Заштита шума од инсеката и биљних болести

Заштита шума на овом шумскопривредном подручју од штетног дјеловања инсеката треба да има првенствено превентивни карактер и своди се на одржавање ниске бројности инсеката. Дакле, потребно је у складу са циљевима газдовања превентивно проводити санитарне сјече, успостављање шумског реда послије сјеча, као и послије штетног дјеловања неких других фактора и стално постављање контролних стабала у циљу праћења бројности популације штетних инсеката. Од директних мјера борбе треба спроводити правовремену сјечу и обраду нападнутих стабала и постављање ловних стабала, а у смрчевим састојинама постављањем клопки на бази феромона.

Ловна стабла се постављају у три серије (прва током зиме, друга мјесец дана по убушивању сипаца у стабла прве серије и трећа мјесец дана по убушивању сипаца у другу серију). Број ловних стабала зависи првенствено од интензитета напада сипаца и креће се од 1-10 % (у свакој серији) од броја стабала осушених од сипаца у претходној години.

Најзначајније врсте сипаца на смрчи код нас су: *Polygraphus polygraphus*, *Ips typographus*, *Chermes abietis* (смрчин хермес). Градације ових сипаца могу потпуно да униште састојине смрче на мањим и на већим површинама, а штете тада попримају катастрофалне размјере.

Успјешно сузбијање ових штеточина, данас је могуће примјеном биолошких мјера борбе уз коришћење препарата на бази вируса, који је специјализован за ову врсту штеточина. Код примјене ових препарата, веома је важно нагласити да њихова примјена има максимално еколошко оправдање. Најзначајније врсте сипаца на бијелом и црном бору су: *Ips sexdentatus* Boern., *Ips acuminatus* Gyll., *Blastophagus minor* Htg., *B. Piniperda*, *Pytiogenes bidentatus* Fbr., ове врсте подједнако су значајне за природне борове састојине и за борове културе. Сипци су типичне секундарне штеточине које у нормалним условима насељавају углавном физиолошки ослабљена, оштећена и свјеже изломљена стабла, као и неокоране пањеве. Борба против сипаца у боровим културама треба углавном да има превентивни карактер и своди се на одржавање ниске бројности популације.

Такође на овом подручју постоји и присутност неких врста имеле (*Viscum sp.*) које се јављају углавном у храстовим шумама. То је полупаразитска биљка која слаби виталност домаћина и ствара услове за напад других патогена.

Због одсуства мјера заштите, данас када су у питању шумске културе, јављају се бројни проблеми и то углавном из слиједећих разлога: културе четинара су подизане на стаништима лишћара, користио се релативно лош садни материјал, мјере његе у виду чишћења и прореда нису провођене, извјештајно-дијагнозно прогнозна служба била је лоше организована, односно штетни инсекти су откривени када су се јавили у епифитоцијама.

Постоји већи број фактора који угрожавају раст и развој шумског дрвећа на овом подручју. Штетни абиотички фактори, као што су: ниске температуре ваздуха, суша, сњеголоми, вјетроломи, мразови и др. Међутим, много већи значај као проузроковачи оштећења имају штетни биотички чиниоци међу којима велик значај имају болести проузроковане паразитским гљивама. Најзначајније и најчешће патогене гљиве на овом шумскопривредном подручју су:

- *Armillariella ostoyae* (A. *Mellea*), трулеж корјена и сушење стабала јеле, смрче и борова,

- *Melampsora pinitorqua*, кривљење борових избојака,
- *Fomes annosus*, напада корјен и срчику јеле и смрче
- *Mycosphaerella pini*, црвена прстенаста пјегавост бора.
- *Microsphaera alphitoides*, (храстова пепелница)
- *Fomes fomentarius*, (букова губа)
- *Nectria ditissima*, (рак букве)
- *Alternaria tenuis*, (паразит на жиру храста)
- *Armillaria sp.*, (бијела трулеж на коријену храста)

Број паразитних гљива које изазивају болест шумског дрвећа је на овом подручју знатно већи, али овдје су наведене најопасније врсте које причињавају економске штете или угрожавају опстанак шумског дрвећа. Заштита стабала против већине од наведених паразитних гљива је могућа, али би морала да се врши под строгим надзором стручних лица.

Заштита шума од елементарних непогода

На овом подручју у току зимског периода јављају се повремено јачи олујни вјетрови који у виду вјетроизвала и прелома стабала проузрокују велике материјалне штете. Заштита шума од штетног дјеловања вјетра и олује треба обезбједити кроз провођење превентивних мјера у циљу одржавања и побољшања виталности стабала у састојинама и здравственог стања шума. Сва евентуално поломљена и изваљена стабла потребно је што прије из састојине уклонити, јер ова стабла су идеална подлога за насељавање штетних инсеката.

У одраслим шумама снијег не причињава значајне штете, док у младим састојинама са густим склопом и шумским културама снијег и ледена киша проузрокују штете у виду савијања, ломљења и пуцања младих стабалаца. Ове штете се могу спречити благовременим провођењем шумскоузгојних радова у виду чишћења и проређивања младих природних састојина и вјештачки подигнутих шумских култура.

Предузимање заштитних мјера од елементарних непогода углавном се своди на примјену превентивних мјера које се проводе у циљу стварања отпорности састојина на абиотичке штетне утицаје (вјетар, снијег). Стабилност састојина зависи од коефицијента виткости стабала, односно ако стабла имају већу виткост, састојина је нестабилна и угрожена од вјетро и сњегоизвала, па је потребна већа опрезност код извођења сјеча. Коефицијент виткости представља однос између висине и прсног пречника средњег састојинског стабла и може се изразити нумерички.

Заштита шума од шумских пожара

План заштите шума од шумских пожара утврђен је за шумскопривредно подручје као цјелину. План заштите шума од пожара заснива се на Правилнику о садржају и поступку израде плана заштите шума од пожара. Правилником су прописане и утврђене мјере и радње у вези са спровођењем и унапређивањем заштите од пожара, а одговорна лица која су задужена да се брину о спречавању ових штетних појава сходно правилнику треба да ураде слиједеће предрадње:

- организовати противпожарну службу,
- поставити потребан број осматрачница или обезбједити извиђање из ваздуха,
- набавити основна противпожарна средства,
- оспособити противпожарне екипе и снабдјети их са опремом и алатом,
- поставити и одржавати противпожарне просјеке у четинарским културама.

Чување односно заштиту шума од пожара, потребно је организовати као превентивну мјеру која се спроводи од стране задужених одговорних лица у шумском газдинству. Да би се успјешно проводиле потребне радње и подузимале потребне мјере у вези са спровођењем и унапређивањем заштите шума потребно је организовати адекватну противпожарну службу. У противпожарној служби потребно је према правилнику задужити одговорна лица да се старају о спровођењу заштите од пожара.

Чување шума, односно заштиту шума од пожара треба да обављају чувари шума и друга стручна лица која зато овласти корисник шума. Да би чување било успјешно, у зависности од купираниости терена, на подручју се постављају осматрачнице које се постављају на узвишењима и које се међусобно догледају.

Чувари шума треба да спријече ложење ватре како у шуми тако и на приватним имањима на удаљености мањој од 100 метара од ивице шуме, затим паљење траве, отпадака и осталог материјала. Изузетно се ватра може ложити у шумама само на мјестима одређеним и обиљеженим од стране корисника шума, придржавајући се прописаних услова и мјера сигурности.

Поред чувара шума противпожарна служба, треба да има оспособљене противпожарне екипе, које су снадбјевене противпожарним алатом и справама за брзу интервенцију у случају појаве пожара на шумскопривредном подручју. Да би се купила потребна опрема за гашење шумских пожара потребно је улагање одређених финансијских средстава од стране шумског газдинства. При томе велика финансијска улагања за куповину специјалне и скупе опреме, те изградњу специјалних торњева за осматрање и дојавну везу, шумско газдинство у наредном уређајном периоду неће моћи остварити, али у будућем периоду, постоји могућност коришћења система даљинске детекције (пројекат ИРА). Међутим, добро организована и планирана противпожарна служба, каква постоји у ШГ, и на основу класичне опреме и алата, може успјешно да извршава задатке који се пред њу постављају.

На основу досадашњег праћења појаве пожара на овом шумскопривредном подручју, планирана је неопходна класична опрема за наредни уређајни период како је приказано у сљедећој табели:

Утврђени радови и потребна противпожарна опрема				
Врста рада	Површина ћа	Врста опреме	Количина опреме	Вриједност (КМ)
Дојава и осматрање	-	Осматрачнице	4	3 000
		Дурбин	10	1 400
		Мобилни телефон	20	5 500
Опрема за гашење пожара	-	Ватрогасна лопата	130	3 900
		Ватрогасне метле,	130	2 200
		Леђне прскалице,	90	3 450
		Теренско возило, Моторне пиле	1 5	30 000 5 000
Пуњач ватрогасног апарата	-	-	4	5 000
УКУПНО:		-	-	59.450

Напомена:

Шумско газдинство располаже са неопходном противпожарном опремом, а куповина нове опреме треба да се усклади са потребама у току наредног уређајног периода.

ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА

План инвестиција односи се на шумскопривредно подручје као цјелину и обухвата:

- План изградње шумских камионских путева и других објеката,
- План набавке неопходне шумске механизације и опреме,

Ове инвестиције су неопходне за реализацију планова шумскопривредне основе, а набавка механизације се односи на шумскоузгојне радове и машине за транспорт заштитних средстава за третирање шуме од штеточина.

План изградње нових и реконструкцију постојећих шумских камионских путева

Да би се у наредном периоду могла рационалније користити примјена савремених машина у експлоатацији дрвета поред изградње камионских тврдих путева сходно финансијским средствима шумског газдинства потребно је да се изгради оптимална мрежа тракторских влака. На тај начин постигла би се већа отвореност и рационалност рада при примјени савремене технологије и механизације у шумарству.

У циљу повећања отворености подручја камионским тврдим путевима у наредних десет година сходно финансијским могућностима планирана је изградња камионских путева у дужини од 38,79 km и то 11,50 km из сопствених средстава (производње) а остало из средстава проширене репродукције.

План набавке механизације и друге опреме инвестиционог карактера

Према члану 37, Закона о шумама, „Послове извођења радова у шумарству могу обављати предузећа и друга правна лица која су регистрована за послове искоришћавања шума и услужне дјелатности у шумарству и која посједују лиценцу издату од надлежног министарства.

На основу предвиђених планова изградње шумских комуникација и осталих планова газдовања шумама и шумским земљиштем потребно је годишње обезбједити финансијска средства као што је наведено у сљедећој табели:

Редни број	НАЗИВ ИНВЕСТИЦИЈЕ	ИЗНОС (КМ)
1.	Набавка опреме за заштиту шума	5.945
2.	Набавка опреме за шумскоузгојне радове Трошкови пошумљавања	3.530 82.436
3.	Изградња шумских комуникација	310.320
4.	Инвестирање у информациони систем	1.000
СВЕГА:		403.231